

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI. Rugsėjis – September 17, 1971 Nr. 69

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

CHRUŠČIOVUI MIRUS

SOVIETIJA BE GAILESČIO NETEKO RYŠKIOS ASMENYBĖS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pirmadienį Maskvos Novodeviči kapinėse buvo palaidotas šeštadienį miręs Nikita Chruščiovas. Negali sakyti, kad jis būtų palaidotas visai blogoje kompanijoje. Amžiną poilsį ten rado tokie dideli žmonės kaip Čechovas, Gogolis, Stanislavskis ir ... pirmoji žmona Stalino. To paties, kuris įgalino Ukrainos muziką iškilti į pasaulio valdovo viršūnes.

Jei Nikita būtų miręs sulaukęs 60 metų amžiaus 1954 metais, jis būtų užmirštas kaip kiti Stalino talkininkai, siekę tik savo karjeros išduodami savo draugus. Tuo atveju jis būtų palaidotas iškilmingiau -- jo palaikai būtų įmūryti į Kremliaus sieną ir jo mirtį būtų paskelbusi kompartijos CK ir Sovietijos ministerių taryba su parašais tų, kurie tuo laiku dalyvautų tose institucijose. Dabar tas pranešimas buvo paskelbtas be tokiam atvejui įprastų parašų ir su tokiu dideliu pasivėlavimu kad faktinai maskviečiai anį Nikitos mirtį daug anksčiau sužinojo iš užsienio radijo ar paskalų.

Toks oficialių asmenų nenoras kalbėti apie vėlionį aiškintinas Nikitos karjeros ir gyvenimo

mo būdu. Iškilęs tik dėka savo paklusnumo Staliniui, Nikita galėjo į pergyventi iš dalies dėl to, kad 1938 iki 1949 metų buvo pasiustas į savo gimtąją Ukrainą ir tuo būdu atsitolino nuo Kremliaus intrigų. Ukrainoje Nikita išgijo didesnę savim pasitikėjimą negu kiti Stalino pataikūnai, likę jo artimiausioje aplinkoje. Į ją Nikita grįžo mažiau demoralizuotas kaip kiti politbiuro nariai. Bet ir jam būtų atėjęs galas, jei pats Stalinas nebūtų miręs už kelių metų. Po to momento Nikita pralenkė visus savo sėbūrus varžybose dėl Stalino sosto. Likimo ironija norėjo, kad jis tame soste tvirtai atsistatų viešai iškeldamas Stalino nusikaltimus.

Nuo to laiko Nikita ne tik išviešpatavo Sovietijoje, bet ir pagarsėjo visame pasaulyje. Skelbdamas koegeistencijos idėją, Nikita Chruščiovas norėjo vesti labai energingą užsienio politiką, stengdamasis, kad ir be karo, tačiau juo grąsdamas ir šantažuodamas, pasiekti naujų laimėjimų Sovietijai. Jo noras įtaisyti sovietų raketas Kuboje ir tuo būdu

užsachuoti JAV, neatnešė lauktų rezultatų ir net asmeniškai jam pakenkė, duodamas progos jo politiniams oponentams jį kaltinti pavojingu Sovietijos galios rizikavimu. Jis paskubino ir konfliktą su Kinija. Tiesa, tas konfliktas yra toks natūralus, kad jis vistiek anksčiau ar vėliau būtų įvykęs faktas, tačiau kitaip laikydamsis Nikita, rasit būtų galėjęs ilgiau išlaikyti komunistinės vienybės iliuziją.

Dabar atrodo, kad Nikita viešai paskelbdamas Stalino nusikaltimus visų pirma siekė tik sau asmeniškios naudos -- jis norėjo sukompromituoti savo varžovus, kurie to skelbti nedrįso. Iš tikro Nikita buvo bolševikas, siekęs reformų tik savo asmeniškam viešpatavimui stiprinti. Jis smerkė tik Staliną, bet nepartiją, kuri logiškai privedė prie Stalino valdymo būdo. Už tat partiją, likusi gyva, anksčiau ar vėliau turėjo "sutvarkyti" ir patį Chruščiovą. Jo vietą užėmė daug mažiau ryškios, pilkos "aparičių" asmenybės, kurios valdys tol, kol vėl kas nors juos privers pataikauti kuriai nors stipresnei asmenybei. Už tat ir šandien Stalinas turi geresnę vietą kapinėse prie Kremliaus sienų negu Nikita Chruščiovas, pakėlęs prieš jį balsą, tik gerokai laiko po jo mirties praėjus.

Čiurlionio paveikslai pavojuje

REIKALINGA UŽSIENIO SPECIALISTŲ PAGALBA

Čiurlionio galerijos Kaune vedėja V. Čiurlionytė - Karužienė, drauge su kitais menininkais ir literatais, Maskvoje išeinančioje "Literaturnaja Gazeta" atspausdino atsisaukimą, prašydama padėti išgelbėti Čiurlionio paveikslų spalvas. Atsisaukimą rugsėjo 11 d. perspausdino Vilniuje leidžiamas laikraštis "Literatūra ir Menas". Tame atsisaukime rašoma:

"Norime pasidalyti savo samprotavimais dėl problemos, kuri labai jaudina mus ir kuri, mūsų įsitikinimu turi rūpėti visiems, kam tik brangus didžiojo lietuvių dailininko, muziko, šio amžiaus pradžios pažangaus kultūros veikėjo M. K. Čiurlionio palikimas.

Tarybų valdžios laikotarpiu, ypač per pastaruosius dešimt-penkiolika metų, Čiurlionio vardas pagarsėjo toli už Lietuvos ribų. Į Čiurlionio galeriją Kaune atvyksta žmonių iš visų šalies kampelių ir užsienio: dideliais tiražais pinta Čiurlionio muzikos įrašai, pagamintas filmas, leidžiamos knygos apie jį.

1969 metais suteikė didelį džiaugsmą atidarytas naujas galerijos pastatas, kur puikiai eksponuota visa Čiurlionio ta-

pyba. Deja, kyla grėsmė kad Čiurlionio darbai mažiau išbluks.

Čiurlionio paveikslams kenkia spalvų ir popieriaus, ant kurio jie nutapyti, kokybė. Spalvas naikinamai veikia pėriuje esanti mediena ir kanifolijos klijai. Keičiasi paveikslų koloritas, jie blunka, ir daug kas jau nebeatpaizoma.

Ką dar galima padaryti? Pirmas ir neatidėliotinas dalykas -- dabartinės paveikslų būklės užfiksavimas, padarant faksimilines kopijas. Pasakui būtina kai kuriuos paveikslus konservuoti ir restauruoti.

Tačiau Lietuvoje nėra nei specialistų, nei tam reikalingų įrengimų. Tad labai norėtusi, kad ir TSRS Kultūros ministerija, ir mūsų meninės organizacijos artimiausiu metu išstudijuotų šią problemą. Reikėtų surinkti visas žinias apie žinomus analogiška technika pieštų paveikslų faksimilinio kopijavimo, konservavimo ir restauravimo būdus, pasinaudojant ir užsienio patyrimu.

1975 metais sukaks šimtas metų, kai gimė dailininkas. Tegu jubiliejaus išvakarių netemdą baimė dėl jo paveikslų likimo."

ALT ATSTOVAS PAS PREZIDENTĄ NIXONĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos igaliotinis Washingtono dr. J. Genys, naujai iškėlė Simo Kudirkos klausimą š.m. rugsėjo 12 dieną Baltuose Rūmuose įvykusio priėmimo metu išeikdamas paruoštą pareiškimą ir prašė prezidentą Richardą M. Nixoną užtarimo sunkiai Simo Kudirkos padėčiai palengvinti.

Prezidentas Nixonas labai atidžiai išklusė dr. Jono Genio prašymą ir nurodė, kas šiuo reikalu būtų galima padaryti. Alto atstovas padėkojo prezidentui, o pats Altas tuojau ėmėsi žingsnių,

kurie galėtų palengvinti dabartinę be pagrindinio nuteisto tauraus lietuvių padėti.

Alto atstovas dr. Genys Baltuose Rūmuose taip pat kalbėjosi šiuo ir kitais lietuvių reikalais su transporto sekretorium John Volpe, kuris prižadėjo lietuviams pilną paramą Kudirkos byloje.

Be sekretoriaus Volpės, priėmimo dalyvavo ir Dr. Genio pasikalbėjimą su prezidentu klausė valstybės prokuroras John Mitchell, išdo sekretorius John Connally, švietimo ir sveika-

žiavimo dalyvius patiektą programą pilnai apsvarstyti ir sekančiai kadencijai išrinkti naujus valdomuosius organus. Po to sekė fil. V. Gruzdzio paskaita -- "Tuopačiu keliu".

Prelegentas įžanginiame žodyje priminė Korporacijos garbės nario a.a. Br. Balučio žodžius įrašytus į "Laisvės Varpą" -- "O skambink per amžius vaikams Lietuvos, kas negina laisvės, tas nevertas jos". Ši Amerikos lietuvių auka, tai buvo meilės pareiškimas savo tautai. Tai toks pat meilės pareiškimas, kuriuo vadovaujantis pirmieji Korporacijos steigėjai, kurie aukščiausiu idealu patatė tautos laisvę ir gerovę. Esame ant slenksčio 50 metų Korp! Neo-Lithuania gyvavimo sukakties. Praėjo kūrybos, džiaugsmo, entuziazmo metai mūsų pačių sukurto idealo keliu. Tautos audrų sukūriuose da-

tos sekretorius Richardson ir keli kiti aukšti pareigūnai.

Kartu su dr. Jonu Geniu Baltųjų Rūmų priėmimo dalyvavo Chicago lietuvis Kazys Oksas ir Washingtono gyventojas lietuvis John Burgys.

Priėmimo metu dr. Genys perdavė prezidentinei poniai Nixon lietuvių moterų linkėjimus, kuri maloniai padėjo ir prašė jos vardu pasveikinti lietuves moteris.

lis korporantų pasitraukė už tėvynės ribų. Korporacija atsikūrė naujoje gyvenimo sąlygose stovi rytojaus neaiškume. Vyresnieji pergyvenę įvairius audrų sukūrius išliko ištikimi savo tautai ir korporacijos idealams. Bet jaunas kolia augęs svetimame krašte tapo smarkiai naujo gyvenimo sukūrių paliestas, jo atsparumas susvyravo. Jaunoji karta nori kurti savą gyvenimą. Reikia pripažinti, kad kiekvienas atsinaujinimas kaip tik ateina per naują kartą. Ateities viltytys ir glūdi jaunos kartos entuziazme. Korp! Neo-Lithuania ir yra vienas iš pagrindinių rūpesčių ir uždavinių jaunojoje kartoje brandinti tautinį entuziazmą. Tautinė meilė ir sudaro tautinės idėjos pagrindą. Gyvenant Amerikoje reikia gliaulau ją suprasti, bet kartu gyventi lietuvių tautos dimensijoje. Reikia arčiau pažinti savo tautos istoriją, jos kultūrą ir kitus dvasinius turtus. Šiandien yra vienas iš didžiausių mūsų rūpesčių, tai lietuvių tautai laisvės atgavimas. Tai tokios fil. V. Gruzdzio pagrindinės mintys pasakytos suvažiavime. Už nuopelnus fil. dr. L. Kriaučeliūnas apdovano-

(Nukelta į 4 psl.)

APAČIOJE: Korp! Neo-Lithuania suvažiavimo dalyviai Dainavoje rugsėjo 4-5 d. klausosi pranešimų.

J. Gaižūčio nuotrauka

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimo, įvykusio Dainavoje š.m. rugsėjo 4-5 d., prezidiumas. Iš kairės: stovyklos viršininkas inž. J. Jurkūnas, korporacijos pirmininkas Algis Modestas, Bronius Kasakaitis, paskaitą skaito inž. Vincas Gruzdzys, Vytautas Paukštys. Prie vėliavos stovi Viligailė Lauraitytė, Jurgis Lendraitis ir Audronė Pavilčaitė.

NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

GYVENIMO STANDARTAS

Šveicarijos Unijos Bankas pravedė įdomų vieno mėnesio tyrimų bandymą 31-ję pasaulio valstybėje, su tikslu ištirti, kuriame krašte yra geriausi uždabiai, pigiausios pirkimo prekės ir geriausias gyvenimo standartas. Į šį valstybių skaičių buvo įtraukta paskirų didžiųjų miestų statistikos. Iš Australijos buvo paimta Sydnėjaus miestas, kuriame yra pats brangiausias pragyvenimas iš visos Australijos, nes, pavyzdžiui žemės sklypas čia 2-3,000 dolerių brangesnis negu Adelaidėje ar Melbourne, kai namų kainose skirtumas yra dar didesnis, todėl ir visos šveicarų statistikos skaičiavimai tinka tik Sydnėjui, kai visoje Australijoje pragyvenimo lygis yra daug pigesnis.

Iš bendrų apskaičiavimų iš 31 miesto tik 12-koje vietovių pragyvenimas yra pigesnis, kaip Sydnėje, tai: Madride, Luksemburge, Amsterdame, Bogotoj, Briuselyje, Dusseldorfe, Ženevoje, Hong Konge, Lisabonoj, Rio de Janeiro, Vienoje ir Zueriche. Kituose 18-jų pasaulio miestų, kaip: New Yorke (pats brangiausias), Tokio, Kopenhagoje, Stockholme, Oslo, Atenuose, Chicagoje ir Montrealyje yra eilės atžvilgiu patys brangiausi gyventi miestai.

Algos, gaunamos Australijoje pradžios mokyklos mokytojų, autobusų šoferių ir mašinų mechanikų yra daugiau negu geresnės, palyginus su kitų miestų šių profesijų tarnautojais, kai bankų tarnautojai ir sekretorės savo algomis yra maždaug viduryje tarp kitų miestų.

Šis Šveicarijos Unijos Banko tarptautinis patikrinimas buvo atliktas jų specialiu skyrų tarnautojų, esančių paskiruose banko skyriuose šiuose miestuose ir, prieš paskelbiant viešumai, buvo nuosekliai patikrintas Šveicarijos Statistikos Departamento.

Uždabiai apklaudinėjimuose buvo paimta tik anksčiau minėtos 5-kios dirbančiųjų kategorijos ir, palyginus jų pagrindinį mėnesinį uždabį, atskaičius valstybinius mokesčius ir gaunamas už tai socialias lengvatas ir privalumus, buvo galutinai išvestas šių tarnautojų uždabis. Visų šių penkių kateogrijų aukščiausias uždabis yra New Yorke ir Chicagoje, kai Stockholmas yra sekantis, su išimtimi mechanikų ir autobusų šoferių, kurių uždabiai Montrealyje yra aukštesni. Sydnėjaus miesto šie visi tarnautojai, išskyrus banko tarnautojus, įeina į pirmąjį dešimtuką. Iš 31-no miesto tik aštuoniuose mašinų mechanikai per metus gaus 4,000 tarp jų ir Australija, už 40 valandų darbo savaitę, nors Hong Konge dirbama tik 36 valandas.

Pradžios mokyklų mokytojai Australijoje taip pat įeina į pirmąjį dešimtuką, kuris uždirba per metus \$4362,00 ar daugiau ir tik 11-ję miestų mokytojai per savaitę dirba 30 valandų, kur pagrindinis duodamas Sydnėjus.

Tyrinėdami paskirus uždabius, šveicarai labai atsižvelgė be gaunamų pinigų ir į mokamus valstybinius mokesčius (tax) ir už tai gaunamus socialinius privalumus. Pavyzdžiui Londone, Romoje ir Mexico City dirbantysis už savo mokamus valstybinius mokesčius turi visiškai nemokamas lignonės, dantistus, lignoninių daktarus ir jų išrašomus vaistinių receptus. Sydnėje ir Johanesburge šie visi dalykai yra ne pilnai valstybės apmokami, kai kituose miestuose dirbantysis daugumoje viską apmoka pats. Todėl yra labai skirtinga ir sunku apskaičiuoti ir galutinai nustatyti pagal algą gaunamus socialinius privalumus ir lengvatas.

Tyrinėjant maisto kainas, buvo aiškiai nustatyta visuose miestuose, jog šeimose didžiausios kasdieninės išlaidos yra maistas. Tyrinėtojų buvo sudarytas 25-kių paskirų maisto "produktų krepšys", susidedantis iš įvairių rūšių mėsų ir kasdien šeimai reikalingų maisto dalykų. Pasirodo toks maisto krepšis brangiausias yra Tokio mieste, kur jis kainavo \$23,01, kai pati mažiausia šio krepšio kaina buvo Buenos Aires, tik \$11,35, Sydnėjus, kur ir maisto kainos yra didesnės negu visoje Australijoje stovi savo brangumu trečioje vietoje nuo galo ir šis krepšys, kaip kad ir Chicagoje ir Mexico City kainavo \$15,98. Už Sydnėjų ir Chicago pigiau maisto kainos yra tik Londone \$14,88, Madride, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Sao Paulo ir Lisbon, New Yorkas ir vėl pasižymi savo brangumu ir čia šis krepšis kainavo \$20,76.

Kalbant apie maisto produktų suvartojimą reikia atsižvelgti, jog vakarų kraštuose yra daug daugiau suvartojama mėsos, kurios eilinis žmogus, pagal apskaičiavimus daug daugiau suvartoja Sydnėje, negu visuose kituose 30-jų kraštų, nes Sydnėje ir, ypatingai visoje Australijoje, mėsa yra gana pigi, kai visuose kituose miestuose mėsos kainos yra brangios ir jos naudojimas yra gana ribotas, todėl ir į šį pirkimo krepšį buvo įtraukta gana mažokas mėsos naudojimo kiekis, kai Australijoje jos žymiai daugiau sunaudojama.

Apsirengimo kainose, kur buvo paimta pagrindiniai dalykai vyrai ir moterai atskirai, Sydnėjaus kainos vyrų apsirangime yra gana brangios \$123,00 ir tik New Yorke ir Montrealyje vyrai už tuos pačius dalykus sumokėtų dar brangiau. Vyrams pats pigiausias apsirangimas yra Bogota mieste, tik \$56,00. Moterų apsirangime Sydnėje yra daug geriau ir jis stovi 10-ję vietoje su \$84,00 kaina, kai Hong Konge ir Bogotoje yra pačios pigiausios kainos \$48,39 ir 58,08. Pačios brangiausios moterims apsirangimo kainos yra Beirute ir jos turėtų už tuos pačius drabužius mokėti net \$140,24.

Elektrinių dalykų, kaip šaldytuvai ir kiti namų reikalingi dalykai, Sydnėjus stovi lentelės viduryje ir pav. šaldytuvas Sydnėje kainuoja \$282,00. Atenuose tas pats \$394,00 ir Milane tik \$159,00.

Mašinų kainos yra pigiausios Amerikoje ir Europoje (šiuo atžvilgiu buvo paimtas Volkswagen), kai Sydnėje kainos yra žemesnė lentelės pusėje.

Benzinas ir kitos mašinų kuro priemonės yra Sydnėje labai pigios ir pigesnės kainos yra tik dviejuose kituose miestuose.

Viešbučių kainos Sydnėje yra taip pat vienos iš pačių pigiausių iš visų šių 31 miesto viešbučių. Neskaitant eilinių labai pigių, buvo paimta Hilton, arba jiems standartu prilygstančių viešbučių kainos ir pav. už dvigubą kambarį su vonia ir pusryčiais New Yorke mokama \$50,00, Bogotoje ir Helsinkyje po \$18,50, kai Sydnėje kainuoja \$26,50.

Bendrai susumavus iš mėnesinės algos maistui Sydnėje išleidžiama paskiro dirbančiojo 6%, Chicagoje, Montrealyje ir New

ATOLAIDA, SAUGUMAS IR ŽMONIŲ ŠAUDYMAS

M. SARGENIS

Kai V. Vokietijos valdantieji politikai giriasi padarę pirmąjį žingsnį dėl Europos atolaidos (Entspannung) ir atidaryti kelią saugumo konferencijai, R. komunistinio režimo vadeivos laikosi seno išbandyto metodo: gerumu prisivilioti avį ir kirpk jos vilną iki plikumo. Tai nenuostabu, kad Ulbrichto įvesta žmonių šaudymo sistema yra ir Honeckerio akceptuota ir vykdoma, nežiūrint Berlyno susitarimo pasirašymo. Šit penktadienį keturių didžiųjų atstovų pasirašė Berlyno gyventojų laisvesnio judėjimo aktą, o po poros dienų R. Vokietijos policininkai pašovė vokiečių jaunuolį, kuris bandė iš diktatūrinės priespaudos pabėgti į laisvę. Ne tik pašovė, bet dar kraujuojantį, kaip koki maišą, nusitempė į sargybinių būdelę, o iš ten perdavė policijos džipui išsivežti į R. Berlyno centrą. Tai nebe pirmas ir ne paskutinis įvykis, o šimtai vokiečių yra žuvę, tūkstančiai yra patekę į kalėjimus vien dėl to, kad jie nepakenčia bolševikinio režimo ir siekia demokratių laisvių.

Šitas kruvinas teroras vyksta ne tik R. Vokietijoje, bet ir Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje ir visuose bolševikų pavergtuose kraštuose. Keista, kad yra naivių politikų, kurieman, kad jie tokiomis politinėmis sąlygomis paruoš kelią Europos saugumui. Juo tolyn, tuo labiau Europa darosi nebe saugi.

BERLYNO SUSITARIMĄ PASIRAŠIUS

Berlyno susitarimugali džiaugtis tik tie, kurie daugiausia laimėjo. O daugiausia laimėjo Maskva ir R. Vokietija. Štai pagrindiniai laimėjimo punktai: 1. Rytų Berlynas yra R. Vokietijos sostinė, o V. Berlynas nėra V. Vokietijos valdymo sfera. 2. Bonnos politinės teisės V. Berlyne susiaurintos iki minimumo.

Yorke tik 3%, kai Atenuose, Beirute, Bogotoje, Hong Konge, Lisabonoje, Rio de Janeiro ir Tokio tarp 10% ir 17%.

Eiliniame žmogaus gyvenimo reikiamumų patarnavime, kaip paštas, valyklos, skalbyklos, kirpėjai ir kita, Sydnėje iš mėnesinės algos išleidžiama 6,7%, New Yorke 4,9%, Londone ir Tokio 6,6% ir 5,6%.

Su paskutiniu laiku besikeičiančiu piniginiu lygiu, pasaulyje didėjančiu nedarbu (ko dar Australijoje visiškai nepastebima) ir pats gyvenimo lygis, dirbančiųjų uždabiai bei perkamųjų dalykų kainos, labai dažnai keičiasi, todėl ir šie buvę apskaičiavimai gali vienu ar kitu atveju būti pasikeitę.

Pagal paskutinius apskaičiavimus Sydnėjaus mieste, turinčiame virš 3 milijonų gyventojų, yra 20,000 daugiau vyrų negu moterų, kai visoje N.S.W. valstijoje šis skaičius yra dar didesnis, todėl nenuostabu, kad vyrai bėga moterų ieškoti į kitus pasaulio kraštus, nes moterų trūkumas visoje Australijoje yra gana didelis.

mo. 3. Berlyno ir Vokietijos padalijimas yra pri pažintas. 4. Generalinio bolševikų konsulato įsteigimas V. Berlyne yra okupacinio pobūdžio žestas. Čia neliesiu smulkesnių bolševikų laimėjimų punktų.

Todėl Maskva ir Honeckeris džiaugiasi dėl šių laimėjimų. Honeckeris labiausiai triumfuoja, kad šiuo susitarimu pirmą kartą R. Vokietija kaip suvereni valstybė yra pripažinta. Honeckeriui susitarimas ypatingai imponuoja, kad jame užakcentuota, jog "V. Berlynas nėra V. Vokietijos sudėties dalis) Bestandeteil" ir kad jis nebus V. Vokietijos valdomas. Taigi, Honeckeris per Maskvą ir jos politruką Abrasimovą yra laimėjęs tai, ko jis ir siekė.

Būdingas paskutinis kovos etapas. Matyt, vokiečių vyriausybei įsikišus, buvo norima pakeisti kai kuriuos susitarimo terminus, kurie vokiečiams buvo nepriimtini. Nežinia, ar iš tikrųjų, ar diplomatine liga susirgo JAV pasiuntinys Rush. Iš tiesų naktį buvo kovota dėl termino "transitverker" ar "Durchgangsverkehr". Sovietai buvo užsispyrę palikti tranzitinį susisiekimo terminą ir jį galų gale pravedė. Šis faktas dar labiau įrodo, kad Maskvai buvo nusileista iki maksimumo. Pagal vokiečių kalbos vartoseną transitinis susisiekimas tai reiškia toks susisiekimas, kuris daromas iš vieno krašto per kitą kraštą į trečiąją. Taigi, ir Rush liga nebeišgelbėjo susidariusios būklės. Maskva pravedė, ko ji norėjo.

Šis susitarimas "patenkino" Brandto vyriausybę, dvi koalicines partijas, bet ar jis patenkins vokiečių tautą taip rodydys ateitis. Krikščionių demokratų opozicija, nors nėra vieninga, tačiau iš esmės nepritaria susitarimui.

Idomiai šį susitarimą komentuoja anglų žino-

mas žurnalistas, buvęs "Daily Telegraph" Bonnos korespondentas R.H. C. Stead. Jis stebisi, kad vokiečių tauta bus padalinta į dvi valstybes. Tai jam skambakaip savotiškas misticizmas. Jis netiki, kad Sovietų Rusija leistų, jog Rytų Vokietija ir kiti satelitai būtų Vakarų vokiečių magnetine trauka patraukiami.

R. Stead išeina iš šių tezių: "Kas turi Berlyną, tas turi Vokietiją -- o kas turi Vokietiją, tas turi Europą". Gal ir per

laiškai Dirvai

KEISTA RAŠYBOS "REFORMA"

Išgilinus į siūlomą kai kurių mūsų kalbininkų rašybos "reformą", susidaro įspūdis, kad jie tikrai nebežino ką daro. O gal ir labai gerai žino...

Pavadinimų pradinių didžiųjų raidžių klausimu jų pasiūlymas yra tikrai keistas. Neturi jokio logiškumo. Pav. siūloma ir toliau rašyti "Jungtinės Amerikos Valstybės, didžiosiomis raidėmis, bet organizacijos "Lietuvos šaulių sąjunga", "Lietuvos atgimimo sąjūdis" ir kt. rašytini mažosiomis raidėmis.

Pagal Nepriklausomoje Lietuvoje nusistovėjusią rašybos tvarką vardai bei pavadinimai (įstaigų, organizacijų, valstybių, knygų, laikraščių ir t.t.) -- buvo pradedami didžiosiomis raidėmis, nežiūrint žodžių skaičiaus.

Kokiu pagrindu tada "Sovietų Sąjunga" (kuri tikrumoje net nėra jokia "sąjunga"...) reikia rašyti didžiosiomis raidėmis, o pav. "Lietuvių tautinė sąjunga" -- mažosiomis... Ar dėl to kad sovietai daug didesni ir reikalingi daugiau pagarbos? Kokiu pagrindu "Kauno Miesto Savivaldybė" (Kauno miesto savivaldybė -- "naujoviškai") turėtų būti pradedama mažosiomis raidėmis? Tai įstaigos pavadinimas -- vardas. Toks tik vienas tėra! Kitas pavyzdys -- tie kalbininkai reformuoja "Žemės ūkio rūmus", "Darbo rūmus" į "Žemės ūkio rūmus", "Darbo rūmus"... Tiesiog nesuprantama, kad tie gerbiamieji kalbininkai nesuvokia, jog "Rūmai" tuo atsitikimu nereiškia pastatą -- gražius namus, bet visą įstaigą plačiąja prasme. Čia ir yra visas skirtumas! Jei mes rašome "Darbo Rūmai", tai tuo parodome jog kalbame apie tą visą darbo reikalams įstaigą, ne apie tą pastatą -- namus.

Teko matyti daug keistumų, bet šių kalbininkų "kūrinyse" pralenkia visus... Ar tik nebus jie tame reikale visai "išėję iš krašto"... ir nukeliavę į... "Gimtąjį Kraštą"... -- nes anas taip rašo...

Nepriklausomos Lietuvos rašyboje tas dalykas buvo aiškiai ir galutinai

daug, bet daugtiesos pasakyta.

Mums, lietuviams, šis Berlyno susitarimas netik sankcionuoja Berlyno ir Vokietijos padalijimą, bet svarbiausia, jis nukelia visų laisvę mylinčių tautų, kurios šiuo metu yra rusų pavergtos, viltis į nežinomą tolimesnę ateitį. Jei kiti laisva valia savo laisvės išsižada, mes negalime pasipriešinti, bet mes niekad neatsisakysime nuo savo pagrindinio tikslo -- visų žmonių demokratiškos laisvių gynimo ir pirmą eilę Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo.

nustatytas. Jokių neaiškumų nebuvo! Taipgi jokių "išimčių"...

Reikia prieti išvados kad tiems kalbininkams tas nepatiko, nes... per daug paprasta ir aišku. Taigi reikia dalykus sukomplikuoti! Ir padaryta! Dabar vieni pavadinimai -- vardai pradedami rašyti didžiosiomis raidėmis, kiti -- mažosiomis, laikraščiai vėl didžiosiomis, knygos -- mažosiomis ir t.t. Atrodo -- lyg būtų naujas sovietiškas "balandžio pirmos" juokas sugalvotas...

Yra nesuprantama, kaip kai kurie mūsų kalbininkai gali sekti tokiais sovietinėmis nesąmonėmis ir dar brukti jas visai lietuvių visuomenei? -- Dar labiau nesuprantama, kad atsiranda žmonių, kurie tokiai "reformai" pritaria.

Ar tik nebus mūsų kalbininkai pagavę "arbutą" mestą iš sovietinio "Gimtojo Krašto"?

Kai kurie mūsų laikraščiai jau perėmė šią keistą rašybą. Kodėl taip skubiai? Ar bijoma atsilikti nuo "Gimtojo Krašto"...

Atrodo, jog okupuotoje Lietuvoje sovietai mūsų lietuvišką rašybą jau taip "reformavo"... Rusams seniai niežti nagai įvesti ir Lietuvoje tas nerangias rusiškas raides -- "graždanką", kaip jie jas per prievartą įvedė kitose "broliskose respublikose". Gal tai vienas iš tų žingsnių tąja kryptimi? Jei taip, -- tai kodėl mes turime beždžionauti ir vergiškai sekti kiekvieną sovietiską komandą? Kodėl mes turime atsisakyti logiškos lietuviškos rašybos ir priimti absurdišką -- sovietinę...?

Iš viso yra neaiškus siūlomos "reformos" tikslas? Tuo klausimu -- didžiųjų raidžių rašymu -- viskas buvo labai aišku! Kuriam tikslui tada tas keistas beprasmiškas, nelogiškas "reformavimas"?

Ne daryti kvailas "reformas", bet išsaugoti tikrąją lietuvišką rašybą atitinkančią mūsų tautos ir kalbos būdai bei dvasiai -- turi būti mūsų tikslas!

Kalbos žinovai -- turėtumėte susiprasti ir nustoti žeminę mūsų lietuviškąją rašybą!

M.B.
Cleveland

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

BAISŪS KOLŪKIO MOTERŲ VARGAI

Komunistinė sistema kolūkin suvartytus žmones pavertė kolūkio vergais. Be sudėtingų svarstymų, valdžios organų kontrolės ir grasymų, kolūkio žmogus negali pasitraukti iš kolūkinės baudžios.

Ši priverstinio baudžiavinio darbo sistema ypatingai žiauriai prislėgė mažamečių vaikų motinas. Moteris, kad ir su mažais vaikais, privalo eiti laž, kaip ir visiki kolūkio gyventojai. Visų pirma į darbą ją stumia nepakankamas vieno šeimos nario uždarbis. Kita -- moterims nustatyti "dienos minimumai". Kolūkyje kiekvienas individas yra "darbo rankos" ir mažamečių turėjimas nėra pateisinama priežastis neiti darban.

Tas blogis pasidarė toks jau akivaizdus, kad netgi tarybiniai spaudiniai, kuriems pavesta žmones raginti darbui ir varyti juos darban, prabilo apie motinas, turinčias mažamečius vaikus.

Atrodo, mažai bereikia problemai išspręsti. Įsteigti vaikų darželius, ir motinai išėjus į darbą, vaikas tą laiką būtų prižiūrimas darželyje. Bet tai neįgyvendinama svajonė šalyje, kur "šlovieji penkmečiai" seka įkandin vienas kitą. Iki šiol kolūkiai neturi pakankamai gyvenamųjų patalpų!

-- Kol kas tokios galimybės neturime, -- rašo "Valstiečių laikraščio" Nr. 89, korespondentas. -- Ateina nauji specialistai, žmonės kelias iš melioruojamų plotų ir vos randame kampą šeimoms apgyvendinti.

Šios bėdos paveiktos pačios motinos sutarė veikti. Jos sunėša mažuosius į kuri nors kiemą, kol jos plūša laukuose. Bet kiemas neturi lubų, kiemas nėra gyvenama ir vaikų darželiui pritaikyta patalpa. Todėl, kol geras oras, tol vaikai ir kūdikiai gali liki tame kieme. Vos prapliumpa lietus, motinos galvo-trūkčiais bėga prievaičių, ir sušalusius, ir suilytus, neša į savo gyvenamuosius kampus.

-- Nors darbo dienos minimumas ir nedidelis, -- rašo korespondentas, -- vis tiek moterims kykla problema -- kur dėti vaikus? Gerai, jeigu namuose yra senutė, o jei jos nėra, kolūkietės priverstos nešti vaikus į daržą.

"Darbo dienos minimumas" ir yra ta baudžia-

vinė prievarta, kurios negali išvengti moteris su kūdikiu. Tai yra tas visais laikais praeikėtas lažas, kuris buvo tam siausias baudžios laikas Lietuvoje. Tai yra atgaivinta piktųjų dvarų baudžios liekana. Tai yra duoklė sovietinei santvarkai.

-- Vaziuodami į "Šatriją", pakeliui matėm daug moterų, ravinčių cukrinius runkelius, o tarpuežėse sėdinius jų vaikučius, -- dėsto korespondentas, pristatydami spalvingą paveikslą iš kolūkietės, mažamečių vaikų motinos buities.

Kad taip ir mūsų dailininkai "turistai" sugrįžę į Ameriką, nupieštų mūsų parodoms paveikslus pagal "Valstiečių laikraščio" informacijas! Po sivilinanciai vidudienio saule, kolūkietės įnirusiai kaupia cukrinius runkelius. Jokios "priešakinės technikos" nėra. Tai sunkus rankų darbas. Kūdikiai guli tarpuežėse, pridengti nuo saulės tai runkelio lapu, tai ištiesta skarele. "Darbo minimumas" -- tokį pavadinimą tiktų uždėti kolūkinės buities paveikslui.

Tai būtų tikroji, antroji paveikslų parodų pusė. Turėjusiems savopa rodas dailininkams privalu, pagaliau, atrasti gyvenimo tiesą sovietinės propagandos meluose...

Savo slogią korespondenciją apie kolūkiečių motinų vargus, korespondentas, kaip visad yra, baigia nuvalkiotais užtikrinimais -- naujasis penkmetis, be abejo, bus reikšmingas sprendimo etapais.

NYKSTA LITUANISTINĖS
MOKYKLOS...

"Kasmet JAV-se bent kelios lituanistinės mokyklos išnyksta..."

Kasmet bendras mokinių skaičius gerokai nusipūra, nors vaikų gimimai neabejotinai gausėja.

Kasmet vis daugiau tėvų "įsitikina" kad lituanistinė mokykla tesą tik nereikalingas jų vaikų kankinimas, nes jie į Lietuvą vistiek nebegrišą...

Ir "įsitikina" taip tvirtai, kad jų nuomonės jau nepajėgia įveikti jokie

Ilgus amžius moteris įvairiuose kraštuose daugiau ar mažiau buvo užmiršta žmonijos dalis. Tik labai palengva, tai viename tai kitame krašte atsargiai pradėjo ir jos kelti galvas, jausdamos esančios tokiu pat žmogumi, kaip ir vyrai. Išgirdusios, kad kur nors pasaulyje moteris išdriso pajudėti, tuo pavyzdžiu pasekdavo ir kitos. Bet vistiek labai daug laiko praėjo, kol jos gavo savo teisių bent minimalų pripažinimą. Tas pat vyko ir mums artimuose kraštuose -- JAV-se ir Lietuvoje.

Laikui bėgant moteris išsikovojo sau ly-

spaudos ar Bendruomenės atstovų patriotiniai pagraudenimai.

Bet dar nuostabiau, kad tų "užkietėjusių" tarpe pasitaiko ir tokių, kurie labai "garsiai" myli savo senąją tėvynę, labai garsiai "rūpinasi" lietuviškos išlaikymo, pasiūsauna vadovauti organizacijoms, reikalauja pagarbos ir kad spauda kiek galima dažniau pamintų jų pavardę.

Žinoma, mes čia ir tokių tautiečių nepraikiame, o tik tai nekaltai stebimės, kaip jie savo žodžius ir darbus sugeba gražiai suderinti.

Ir taip dėl čiapaminėtų ir dar daugybės kitų priežasčių mūsų kasdieną linksniuojama jaunimo lietuviybė tirpsta, o ne tarpsta, kaip to visi norėtume. Pradžioje nuo jaunulio liežuvio nutirpsta lietuviškas žodis, paskui iš akių tos pasakų Lietuvos vaizdas, iš širdies vaikystėje įdiegtas jausmas ir dar tik kiekilgiau kojose išsilaiko tautinio šokio ritmas, dėl pramogos pakartotinai tryptant Lenčiūgėli, Malūną ar panaujintą Mikitą. O kai laikui bėgant pro užkulnius ir iš kojų netiršokamoji lietuviybė išgaruoja, -- jau turime "lithuanian-born" Kestūčius, Vytautus, Gediminius ir kitus plačiame pasauly pasklidusius mūsų kunigaikščius, kurie kalba ir mąsto tik angliškai, tik vokiškai, tik ispaniškai, tik prancūziškai, tik portugalikiškai, bet tik tai nelietuviškai...

Atleiskite, tai dar ne viskas. Štai Vokietijos LB biuletenyje skaitome dar ir tokią paguodžiančią žinutę iš vaikų stovyklos tenykštėje lietuviškoje Romuvoje:

"Rugpjūčio 7 d. vakare studentų iš JAV iniciatyva buvo suruoštas bazaras -- čigonų stovykla su čigonų šokiais, ateities būrimu... egzotinė muzika..."

Tikrai nuostabi idėja! Juk iki šiol dar mes neturėjome sučigonėjusių lietuvių. Na, ir sakykite, koks mūsų neapdairumas!

Tai tokioj nuotaikoj pradėdam naujuosius seno lietuviško mokslo metus. Šia proga jau nieko nedrįstame nei raginti, nei prašyti ir nei gąsdinti, tik linkime patiemis tėvams tyliai savo rezidencijose apsimąstyti!"

(Keleivis, rugp. 31)

AR MES TURIM ŠYPSOTIS?

E. ČEKIENĖ

gias teises su vyrais gaudamos balsavimo teisę, mokslo, profesijos ir aplamai darbo teisę visose srityse. Išsikovojo pripažinimą ir šeimos reikaluose. Todėl mums neaišku, ko dabartinis JAV moterų judėjimas reikalauja. Pav., rugpjūčio 26 d. New York'e vyko vėl masinė moterų protesto demonstracija dėl teisių suluginimo su vyrais miesto ir valstijos tarnybose. Jos šaukė esančios diskriminuojamos darbuose, nes vyrų didesnis procentas užima miesto darbus, ypač geriau atlyginamus.

Ar neatrodo, kad šis jų "karas" visai beprasnis, išprovokuojamas vienos kurios pagarsėjimo siekiančios aktyvios moters, visoms kitoms be jokios kritikos, be savo nuomonės ją pamėgdžiojant, sekant paskui.

Jei dabartinė JAV, o kartu ir lietuvių moteris turi protestuoti, tai ne dėl tarnybinių karjerų, o dėl jos pareigų ir atsakomybės sumažinimo, palengvinimo, nes šiais krašto anarchijos laikais moteris turi per daug pareigų ir rūpesčių. Tiesiog nesuprantama, kaip ji visa tai sugeba ir silpna jos prigimtis pajėgia atlikti.

Štai nuolat kartojamos ir moterims primenamos puikios frazės: Motina -- šeimos siela, Žmona -- šeimos širdis, Moteris -- šeimos ašis ir t.t.

Faktinai kiekviena moteris to ir siekia, bet ne visoms pasiseka tą šeimos idealą įgyvendinti namie. Iš jos reikalaujama daug: kad namai blizgėtų švara ir tvarka, kad vaikai būtų švarūs ir gerai auklėjami, kad su šypseną sutiktų iš darbo grįžtantį vyrą, taip pat iš mokyklos vaikus, kad būtų taupi, kad gardžiai ir įvairiais gamintų valgi.

J. Miškinis rašo, kad "apsiniaukusi, surūgusi žmonos nuotaika daug neigiamybių pridaro. Dažnai vyrą išvaro iš namų į karčiamas, sodina už kortų stalo ir verčia juos kitose vietose bei užteigose ieškoti šilumos. Kad šeimos saulė neapsiniauktų, žmona neturėtų dejuoti kokių nors nedateklių, priekaištų vyrui, kad jis šį bei tą ne taip padarė, per blogai pirkto ar per vėlai sugrįžo į namus ir t.p." (Moteris, 1971 3 nr).

Ar šie reikalavimai nėra moters grąžinimas į vergiją? Juk tai visiškai išsižadėjimas savęs, nežiūrint kokias klaidas tavo vyras darytų ir nežiūrint, kaip moteris pati būtų reikalinga dvasinio sustiprinimo dėl įvairių šeimos nedateklių, dėl sunkaus vaikų auklėjimo. Žmona vis turi kaip cirko klaunas vyrui šypsotis. Pagal J. Miškinį vyras šeimoje yra mažesnis už vaiką, nes vaikus už blogą elgesį ar klaidą gali subarinti, o vyrui tik šypsotis idant jis neišbėgtų į kar-

čiamą ieškoti malonesnės aplinkos palikęs žmoną ir vaikus su visais rūpesčiais.

Jam tik vienas rūpestis -- tarnyba, o tai normaliai, nesiekiant kokių tarnybinių aukštumų, tas jo darbas vyksta automatiškai, be ypatingų galvosūkių, įtempimų. Kai tuo tarpu moteriai lieka šimtas įvairių pareigų ir rūpesčių, kuriuos ji turi atlikti per tą patį laiką, kol vyras grįš iš tarnybos. Tačiau, moteris, tekdamos už vyro tikisi rasti sau tikrą gyvenimo draugą, kuris kartu su ja pasisekimais džiaugtųsi ir nelaimėse viens kitą stiprintų. Žinoma, toki draugą nėra lengva rasti, tai rodo daugelyje šeimų tokio darnumo nebuvimas. Jei vyrai ieškotų J. Miškinio vaizduojamo moters tipo, tai tokios moters vergės jie šiais laikais neberastų.

Jei moteris ir pati yra dirbanti, tai vėl kitos problemos. Ji kartu su vyru grįžusi namo turi daugybę pareigų ir rūpesčių, kai tuo tarpu vyras laikraštį skaitydamas ramiai sau laukia vakarienės. Norint išlaikyti šeimą darumą, reikia abipusio vienas kito

supratimo ir pasiaukojimo, ne vien tik moters. Vyras niekada negali prilygti moteriai aukojimo si artimui atveju, nes pati jos prigimtis yra skatinanti kitam padėti, talkinti, globoti.

Įdomu, kai moterų spaudoje vyrai nagrinėja moteriškus klausimus. Viename "Moters" žurnalo numeryje J. Miškinis stato reikalavimus moterims, o sekančiame š.m. 4-me numeryje P. Gaudys pateikia vertimą italų sociologės G. Lombroso, kuri išstudijavusi vyro ir moters prigimtį, nurodo skirtingumus, teigiamai pristatydama moteris ir neigiamai vyrus. Ji įrodo, kad moteriai bet kokia veikla teikia malonumą, o vyrai veikia tik ieškodami kokios nors naudos iš to veikimo. Moters prigimtyje glūdi judumas, o vyro tingumas. Moteris patenkintos laisvalaikį praleisdamos darbu, o vyrai ieško malonumų. Tik vyrai išrado tabaką, kortavimą, alkoholi, narkotikus, sportą ir k., kad galėtų laisvalaikio džiaugtis.

Tačiau į šiekėliai moters silpnybes, būtent: didžiausias blogis, koki sukelia moters veiklumas, yra polinkis intri-

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Greta S. Kudirkos, Brazilskų ir Simokaičių nelaimingų įvykių, daugelį tebejaudina, nors visai kitokios rūšies -- Vytauto Švilo ir jo sužadėtinės skaudi istorija. Koks tai pasibaigė Maskvos režimo ir jo tarnų nežmoniškuose! Be jokios tikros priežasties ir be kaltės -- žiauriai atskirti sužadėtiniai, neįsistoję susituokti! Ir dar -- komunistinės valdžios nuguose esančių merginą, nieko blogo nepadarusią -- kankinti įvairiausiu terorizavimu, tiesiog ardančią žmogaus sveikatą, žudant asmenį...

Ši lietuvių jaunulio meilės istorija, kur skaidrų žmogiško kilnumo jausmą bolševikinė tortūra stengiasi užsmaguoti, pačius asmenis sužlugdyti -- tikrovinės dabarties ryškų išpažinimą toli pralenkia Romeo ir Julijos, taip pat ir Manzonio sužadėtinų kančių vaizdas... Kai kas reiškia nuomonę, o būtinai visą medžiagą pateikti kuriam mūsų rašytojui, sugebančiam į jautrias temas įsigyventi, ir būtų sukurta nemirštama garso veikalas, paremtas tikrais įvykiais -- jis nurungtų Romeo ir Julijos pasaulinį pavyzdį, sykiu atdengtų jaudinančią paveikslą, kaip net 20 amžiuje Maskva žvėriškai elgiasi su doru ir nekaltu žmogumi, pakliuvusiu į jos nasrus.

• Vis ir vis dar dažnai pasitaiko, kad mūsų tautiečiai miršta nesutavkę savo palikimo. Ir viskas, ką kruopščiai lietuviškom jėgom uždirbo bei sutaupe -- nueina svetimos valdžios išdan. Tėv. Žib. rašo apie P.V., kuris mirė staiga liepos 1 d. Vankuvery, sulaukęs 69 metų ir -- apie \$75,000 turto liko be testamentu. Kitas asmuo žuvo eismo nelaimėje JAV -- irgi visus palaikus pasiėmė valdžia. Kodėl taip atsitinka, stačiai sunku suprasti. Ar mes toki neprotingi švaistiniai, kad šelpiame svetimos židus? Lyg dar nežinome, kad tautos laisvei siekti, o ir lietuvių bei svetur gyvybę išlaikyti ir ugdyti -- mums labai reikalingos lėšos?

• Reiktų manyti, kad LB-nės pareiga būtų savo narius įsakmiau paskatinti -- per apylinkių valdybas -- susitvarkyti iš anksto palikimą. Galima pasirinkti, kam paliekama: artimiausia draugija, parapija, švietimo įstaiga, bet kuris tautinis fondas, mėgiamas laikraštis, knygų leidykla ir t.t. Ir net nekulturnai atrodo, kai mirusio daiktus bei santaupas imasi globon ne kas nors iš saviškių, savos tautos žmonių, bet -- svetimos valdžios pareigūnai, policija. Lyg tas žmogus buvo iš kupo išspirtas, t.y. neturėjo jokių artimų žmonių nei draugų, savų kaimynų.

Gal būtų, esame per daug vaikiški -- bijome apie gyvenimo galą ir bėsimą mirtį galvoti, ypač kalbėti. Tartum tikimės "amžinai gyventi" arba, kaip priežodis sako: su varnom išlikti, bet nemirti! Todėl LB išdininio paskata -- priminimas bei paraginimas kaip tikrai būtų pravartus, ir taip ta vaikiška baimė būtų nugalyta. Net ir turintiems giminių, artimųjų -- verta testamentus pasidaryti, kad po mirties nebūtų giminiams nemalonių kivirčių, netektų pyktis, peštis ir teismuose bylinėtis.

• Pradedam naują bruzdėjimo sezoną -- bus nemaža pobūvių su vaizdais. Ar mūsų veikloji motarija nepanorėtų kiek rimčiau žvilgtelti į savo pareigos sritį valgius? Kadaise mažaraštės kaimietės lietuvių, sunkiais darbais prisilėgta, vis dėlto kietai ryžosi vaikams mokytį vien lietuviškai: verpdama prie ratelio sykiu mokė savo vaiką, kad netaptų išsigimėlis, kad brangintų savą kalbą! O mūsų veiklės, draugijų vadovės, jaunimo sambūrių palydovės -- lig šiol tebegloboja vaikus su napoleonais, cepelinais, koldūnais, barankom ir kitais teršalais...

• Dr. P. Skardžius, aptardamas Ch. Lemcheno knygą apie mūsų skolinius žydų kalbą, išrašo visą eilę žodžių, jų tarpe pamini ir -- šaltančius. Nuostabu, kad net žydi iš mūsų kalbos pasiskolino tą savitai vaizdingą valgio pavadinimą, tokį ryškų ir nenuobodu, beveik linksmai nuteikiantį, apetitą pakaitinantį. O mes pačios, lietuviškos šeiminkės, kažkodėl to įvardio vengiamo -- keičiame jį slavišku, Tartum mūsų moterijs jau visiškai savo žirdis atidavė vien madinoms drapanoms, o valgių sritis (ir lietuviška kalba) lieka užmiršta nebepratrukia dėmesio. Gal būtų, nors šiuo sezonu pradėdant toks siauras nukrypimas į vieną sritį bus mėginamas bent kiek atitaisyti?

J. GRAUDA

Turizmo racionalizacija

Nostalgija yra didelis žodis. Nostalgija gimdo patriotinę poeziją, "žemininkus" ir inturisto pajamas. Kietos valiutos lagaminai įvežami į tarybinį išdą vien tik tai nostalgijos ženkle.

Nostalgija yra tėvynės ilgesys. Nostalgijos ženkle pažangioji išeivija gali atlietuvininti savo jaunąją generaciją ir, taip pat, nostalgijos ženkle gali lankyti savo tėvynę ir tenkinti savo smalsumą. Tokiu būdu kietoji valiuta smagiai ir nejučiomis išsifiltruoja iš kapitalistinės kišenės ir insivestuoja į tarybinį išdą.

Ir kas čia kam gali rūpėti? Mano doleris ir mano valia. Inturistas patenkintas. Jo socialistinė užduotis gražiai talkina visad tuščiam kietų valiutų atsargų fondui.

Tačiau, pasirodo, kitaip galvoja pirminės krašto organizacijos. Pirminėms krašto organizacijoms nostalgija yra buržuazinių veltėdžių išgalvota sąvoka sabotazinei arba dykaduoniškai veiklai pridengti. Tūkstančiai tokių veltėdžių lanko visą, neaprepiamą sąjungą. Šimtai jų trina Pabaltijo didmiesčiuose, grando ten šaligatvius, spokso ten ir dirbančius, prakaituojančius tarybinius žmones.

Ši veltėdizmo reiškinį pastebėjo spauda, pastebėjo ir pirminių organizacijų aktyvistai.

Pirminės organizacijos aktyvo posėdyje prabilo vienas iš aktyvistų:

-- Birželio pradžia. Kepina saulė. Tūkstančiai tarybinių miestiečių meta savo eilinius darbus ir užmetę dalgius ant peties, skuba į teresną, į tarybinius ūkius, į kolūkių pievas ir lankas talkinti tarybinei šienapiūtei. Tuo tarpu kapitalistinių šalių turistai, nuobodžiauja Vilniaus viešbutyje, spokso, kaip apuokai pro langus, vis lūkuriodami savo giminį iš kolūkių, kur tos giminės pluša šienapiūtės darbuose.

Pakilo kitas aktyvistas ir tarė:

-- Liepos pabaiga. Kepina saulė. Tūkstančiai tarybinių miestiečių meta savo eilinius darbus ir užmetę dalgius ant peties, skuba į tereną, į tarybinius ūkius ir kolūkius talkinti tarybinei rugiapiūtei. Tuo tarpu buržuazinio meno atstovai, prisidengę nostalgijos skraistele, rodo mūsų galerijose savo smulkiaburžuazines terliones, tuo atitraykdami šalies dėmesį nuo penkmečio užduočių. Juk tai kenkimas penkmečio užduotims!

Pakilo trečias aktyvistas ir tarė:

-- Tai veltėdystė, tai sabotžas, tai pravaikš-teivių inspiracija vengti darbo! Kada mūsų tarybinė darbo liaudis palinkusi po rugiapiūtės našta, sta-to komunizmą, smulkiaburžuaziniai giedoriai Vilniuje gieda operines dainuokas! Ir viskas tai pridengta nostalgijos ir turizmo skraiste!

Pirminės organizacijos aktyvas išnešė rezoliuciją:

-- Atsižvelgiant į tai, kad buržuaziniai turistai darosi vis išradingesni trukdyti komunizmo statybą ir prasimano pramogas, atitraukti dėmesį nuo penkmečio užduočių, neva savų parodų bei koncertų pavidale, reikia ir tokius turistus mobilizuoti ūkio darbams ir siųsti į lauko darbus. Oficialiai, tokie veltėdžiai patys turi prašytis skirti juos į mienetus darbus, o padirbėjus, dėkoti už suteiktą galimybę talkininkauti komunizmo statybai...

Slaptuose pirminės organizacijos stalčiuose šis projektas buvo pavadintas: turizmo racionalizacija.

Korpi Neo-Lithuania filijos dalyvavusios vėlavų nuleidime suvažiavime, J. Gaižučio nuotrauka

NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

notas korporacijos žiedu.

Suvažiavimą sveikino Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos pirmininkas ir garbės fil. T. Blinstrubas. Vilties draugijos ir Dirvos vardu K. Karpus, Vyt. Alantas, JAV Centro V-bos vardu V. Gruzdis. Keletas sveikinimų gauta raštu, kuriuos perskaitė fil. Al. Modestas. Posėdis baigtas Gaudeamus. Po posėdžio 6 val. vakariėnė.

7 val. vakare atstovai susirinko pirmam darbo posėdžiui. Vyr. Valdybos pirmininkas Al. Modestas atidarydamas šį posėdį pakvietė į prezidiumą pirm. dr. E. Noaką, o jam pavaduotoją sen. V. Krapauską. Įsek retoriatą fil. P. Vėbrą ir sen. A. Simonaitytę.

Sudarius mandatų, nominacijų, rezoliucijų, spaudos ir kitas komisijas sekė valdomųjų organų pranešimai. Iš vyr. valdybos pirmininko fil. A. Modesto pranešimo išryškėjo paskutiniųjų dviejų metų veikla. Valdyba yra atlikusi daug gražių ir naudingų darbų. Jos rūpesčiu buvo nartata atnaujinti žurnalo "Naujoji Viltis" leidimas. Jau du numeriai pasirodė. Ruošiamas tre-

AR MES TURIM ŠYPSOTIS?

(Atkelta iš 3 psl.)

guoti, labiausiai išsivystęs pas aukštesnio luomo moteris, negalinčias aktyviai reikštis veikloje. Jeigu ji nekuria, ji griaua, jeigu jai nereikia šaupa, ji ima eikvoti. Tai dažniausiai vyksta aukštesniuose luomuose, kur moteris nemoka susirasti intelektualinio darbo ir juo tenkintis.

Toliau ši sociologė rašo: "Nors šventraštis pataria, kad veikli moteris sukuria namus, kas susiranda veiklią žmoną, randa lobį, bet vyras ieško dažnai kitokio lobi. Tingi žmona, mažai tesirūpinanti namais, ir dar mažiau savo vaikais bet gundanti, jautulinga, meilikausianti ir klastinga, labiau sugeba sužavėti ir patraukti vyrą, nei veiklioji moteris, -- rašo Lombroso.

čias. Suruošta garbės nario Tumo-Vaižganto minėjimas, kuris praėjo labai gyvai ir įspūdingai. Aplankė keletą padalinių. Jungė akademinį jaunimą po Korporacijos vėliava. Atliko visą

gos vedamos tvarkoje. Diskusijose dėl pranešimų buvo pasiūlyta vienas kitas veiklos darbas reikią suprastinti. Visų organų veikla užgirta ir priimta.

Prezidiumas pasiūlė keturius juniorus pakelti į seniorus -- R. Dilbą, R. Mauruką, R. Butkutę

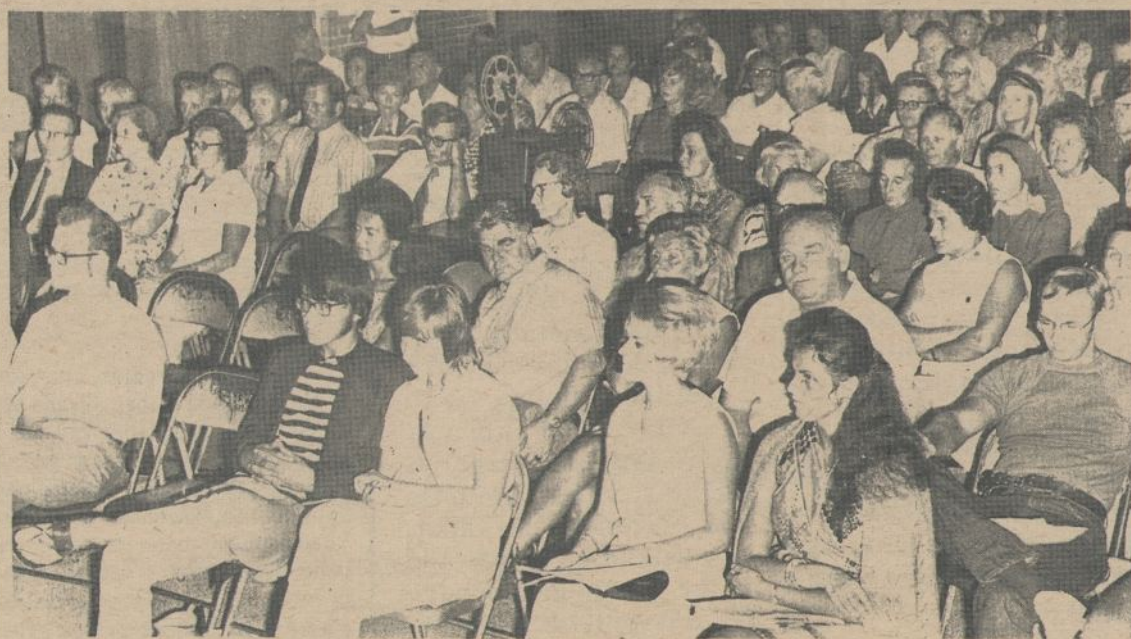
Korpi Neo-Lithuania suvažiavimo darbo prezidiumas. Iš kairės: pirm. E. Noakas, V. Krapauskas, sekretoriauja A. Simonaitytė ir P. Vėbra.

eilę ir kitų darbų. Stipendijų ir Šalpos fondas yra suteikęs vieną kitą stipendiją bei pašalpą besimokančiam kolegai. Garbės Teismas per savo kadenciją turėjo tik vieną bylą. Revizijos komisijos pranešėjas pažymėjo, kad kasos kny-

ir Oną Valašinaite, trečiosios kartos lietuvaitė. Pasiūlymas priimtas ir spalvos buvo uždėtos sekmdienį per iškilmingą posėdį. Pirmas posėdis baigtas. 9 val. vakare įvyko literatūros vakaras, kurį vykusiai pravedė Vyt. Kasniūnas,

Ž. Modestienė ir J. Lendraitis literatūros vakare skaito ištrauką iš J. Gliados romano "Šikšnosparnių sostas". R. Dilbos nuotrauka

Literatūros vakaro stebėtojai.

sen. Vakaro programą sudarė Jurgio Gliados kūryba. Pirmiausia buvo iš juostelės išgirstas J. Gliados žodis skirtas akademiniam jaunimui. Fil. Ž. Modestavičienė ir J. Lendraitis deklamavo iš knygos -- Šikšnosparnių Sostas. Sen. V. Lauraitytė skaitė ištrauką iš knygos -- Agonija. Sen. V. Krapauskas ir K. Povilaitis skaitė ištraukas iš knygos -- Liepsnos ir Apmaudo Asocijai. Fil. A. Pavilčiūtė -- skaitė ištrauką iš Delfino. Fil. R. Gulbinas, V. Izbiakas ir kiti

A. PAVILČIUTE skaito ištrauką iš J. Gliados romano, R. Dilbos nuotrauka

deklamavo ištraukas iš Aitvarai ir Gria. Skaitant ištraukas su švelniu ir žavingu balsu įsiterpdavo jaunoji Korporacijos dainininkė sen. A. Simonaitytė. Ji padainavo penkias dainas. Jai akompanavo fil. Ž. Modestavičienė. Taip pat įsiterpdavo fil. Irena Vizgirdaitė. Ji buvo gana įdomi tuo, kad labai laisvai skambino ir kartu pati dainavo. Tai pirmas toks malonus reiškinys. Kaip pirmoji, taip ir antroji dainininkė buvo klausytojų labai šiltai su tiktos.

Korporacija džiaugėsi turėdama savo šeimoje tokius talentus. Talentus išugdyti galima tik dalyvaujant organizuotoje visuomenėje. Šis literatūros vakaras buvo gyvai ir įdomiai paruoštas ir pravestas. Po to K. Karpus iš Clevelando parodė filmą iš prezidento A. Smetonos viešnagės Amerikoje ir jo laidotuves.

J. Jurevičius

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

KŪRYBA IR MOKSLAS

JONĄ JABLONSKI, JUNIORĄ, PRISIMINUS

STEPAS VYKINTAS

Šią vasarą Toronte įvyko "Aušros" gimnazijos 50 m. sukaktuvių minėjimas ir jos buvusių mokinių didžiulis sąskrydis. Gaila, kad dėl tremties sunkių sąlygų negalėjau šiame sąskrydyje dalyvauti. Nors ir pavėluotai tačiau nuoširdžiausiai sveikinu visus aušroklus ir aušrokes, išsiblaškiusius po pasaulį ir linkiu žygiuoti "Aušros" ir "Varpo" kūrėjų ir bendradarbių pėdomis. Didžiai liūdžiu dėl tų aušroklų, kurie krito sunkioje kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės. Jų tarpe buvo ir Jonas Jablonskis, junioras.

Jonas Jablonskis gimė 1906 m. liepos 23 d. Kaune, mūsų bendrinės kalbos kūrėjo senio Jono Jablonskio šeimoje. Taigi, šiemet sukako 65 m. nuo jo gimimo dienos. Iš tėvo jis paveldėjo nuoširdžią ir gilią mūsytautos ir kalbos meilę ir aistringą polinkį į mokslą. Jis ypatingai mėgo kalbas, kaip ir jo tėvas. Ir labiausiai lietuvių kalbą, kurią išmoko taisyklingai ir pagrindiškai jau iš mažens šeimoje.

1916 m. jis įstojo į Voroņežo gimnaziją, kur jo tėvas buvo lietuvių kalbos mokytojas. 1918 m. kartu su tėvais jis grįžo į Vilnių, kur pagyvenęs vienerius metus, persikėlė į Kauną. Čia jis lankė gimnaziją, kuri vėliau buvo pakrikštyta "Aušros" vardu.

1922 m. man lėmė laimė, kad ir aš patekau į "Aušros" gimnaziją. Čia septyniolikos klaseje susipažinau ir Joną Jablonskį. Dvejus metus buvome klasės draugai. Jonas Jablonskis, kaip klasės draugas, man padarė didelį įspūdį. Jis buvo ne tik visiems draugiškas, bet ir paslaugus. Kuot tik jis galėjo, kiekvienam padėjo. Jis skatino savo klasės draugus mokytis švėtimų kalbų. Organizavo kalbų kursus ir pats dėstė. Be lietuvių kalbos, jis gerokai buvo pramokęs vokiškai, prancūziškai ir angliškai. Pirmąsias anglų kalbos žinias man teko iš jo įgyti. Jis buvo didelis visokeriopo meno mėgėjas. Skatino klasės draugus rašyti beletristiką. Jis pats uoliai lankė teatrą, meno parodas, muzikos vakarus. Pamokų metu pasireiškėdavo kaip drąsus ir atviras ginčinininkas. Ypač mėgo diskutuoti su kapelionu Jokūbauskiu religiniais klausimais. Ir dažnai kapelioną suriesdavo į ožio ragą. Bet kapelionas St. Jokūbauskis buvo labai tolerantiškas ir kultūringas ir niekad Joną Jablonskio nenuskriausdavo, o visuomet jam rašydavo iš tikybės geriausių pažymių.

1924 m. birželio mėn. baigėme "Aušros" gimnaziją ir išsiskirstėme. Jonas Jablonskis įstojo į Kauno u-tą, teisių fa-

kultetą. Jis pasirinko teisių mokslą dėl to, kad jis buvo linkęs ginti ne tik savo, bet ir kiekvieno žmogaus teises. Jo svajonė, matyt, buvo pasidaryti diplomatu ir politiku. Ir jis savo tikslo pasiekė. Baigęs studijas ir patarnavęs užsienio reikalų ministerijoje, jis 1936 m. buvo paskirtas į Lietuvos pasiuntinybę Stockholme. 1938 m. jis čia dirbo kaip pirmasis pasiuntinybės sekretorius.

Vėl likimo lemtis. 1938 m. vasarą gavau, kaip žurnalistas, Švedijos stipendiją trims mėnesiams švedų kultūrai studijuoti. Stockholme pirmasis mane pasitiko prof. Schueckas, o po to Jonas Jablonskis. Jis tuoj mane įvedė į švedų kultūrininkų aplinką. Sudarė sąlygas didžiuliuose Stockholmo dienraščiuose padaryti su manimi interview. Pirmiausia patekau socialdemokratų dienraštyje, nes taip jau Jonas patvarkė. Vėliau maloni švedų žurnalistė padarė interview ir "Dagnes Nyheter". Po to man atidarė kelią provincijoje. Kur tik teko važinėti, visur žurnalistai domėjosi iš manęs apie Lietuvą. Tų interview aš neskaiciavau, bet apie 10 švedų laikraščių išspausdino, Jono Jablonskio dėka.

Daug malonių vakarų teko praleisti Jono Jablonskio šeimoje Stockholme. Jis visuomet ir vakarones pakviesdavo žinomų švedų kultūrininkų ar politikų. Tuo būdu susipažinau su žinomu

rašytoju W. Mobergu, diplomatu von Post etc.

Stockholme pastebėjau, kaip Jonas Jablonskis sumaniai ir energingai varė propagandą švedų tarpe apie Lietuvą. Pasiuntinys Gylys tebuvo tik oficialus Lietuvos atstovas, o Jonas Jablonskis faktinis viso diplomatinio darbo planuotojas ir vykdytojas. Reikia manyti, kad, be Igno Šeiniaus, Jonas Jablonskis paliko švedams maloniausius prisiminimus. Jis švediškai parašė ir brošiūrą: "Litauen -- 20 aer) atspaudas iš Svensk Tidskrift).

1938 m. gruodžio mėn. Jonas Jablonskis buvo perkeltas į Berlyną, o 1940 m. buvo atšauktas į Kauną ir dirbo "Eitoje". Okupavus bolševikams Lietuvą, jis buvo suimtas ir kalintas, o 1941 m. kartu su kitais kaliniais bolševikų išvežtas į Minską. Toli mesnis jo likimas man nėra žinomas. Greičiausiai jis buvo bolševikų sulikviduotas, kaip ir dauguma tų, kurie pateko į Minską. Tai žiauriausiu būdu bolševikai juos ten sunaikino.

Jis išvertė į lietuvių kalbą nemažą klasikinių veikalų: Dickenso, O. Wilde, R. Tagorės, E. de Amici, S. Lagerloef ir kt. Jo vertimai pasižymi kalbos lobingumu ir stiliumi grožiu.

Jis buvo ir knygų leidėjas, ir žurnalistas. Jis būtų galėjęs nudurbti Lietuvai dar daug naudingų darbų, tačiau Stalino žudikai jį pasirinko kaip nekaltą auką despotams pasismagurauti. O Lie-

Argentinos lietuviai Buenos Aires mieste buvo suruošę tautodailės parodą, kuri turėjo didelį pasisekimą. Nuotraukoje ALOS Tarybos pirmininkas Arturas Mičindas su žmona Lilija. Prie šios parodos suruošimo daug prisidėjo A. Mičindas ir L. Sruoga. Buvo išstatytos lietuviškos kanklės, gintaro išdirbiniai, juostos, Nepriklausomos Lietuvos pinigai ir dešinėje matomas manekenas tautiniuose rūbuose. A. Kirstuko nuotrauka

RAŠYTOJO RYŠIS SU JO HEROJ AIS

Stanfordo universiteto psichiatrai Irvin ir Marilyn Yalom'ai parašė idomią studiją, neseniai pasirodžiusią Archives of General Psychiatry. Studija skirta 1961 metais nusižudžiusiam rašytojui Ernest Hemingway. Studijos autoriai pasistatę sau problemą atrasti, kiek šio autoriaus herojai pareina nuo autoriaus asmeniškių siekių, jo sukurto idealo ir jo gyvenimiškosios filosofijos.

Tuvali buvo tuo padaryta viena iš didžiausių skriaudų: gabi asmenybė buvo sunaikinta be laiko ir be pagrindo.

Dar ir dabar man akysse stovi mielojo bičiulio Jono nekaltas, simpatiškas veidas, jo inteliškas judesys, jo esetiškis judesiai, jo džen telmeniška elgsena.

Yalom'ai ištyrinėjo rašytojo gyvenimo tarpinius, gyvenamojo laikotarpio pareinamumą su tuo metu rašomu kūrinium. Psichiatrai prieina išvados, kad autorius siekė pats gyventi savo atkaklių, nesuvaldomų ir nesutramdomų herojų nuotykiuose. Prie savo rašomosos mašinėlės jis stengėsi pajusti tą gyvenimo rūšį, kurios negalėjo pasiekti realybėje.

Romanistas vaizdavo savo herojus kaip savo siekių idealus. Tuo jis tenkino ir pildė, tarytum realizuodamas, savo kasdienybę.

-- Mes galime matyti jo rašte vyriškumą, stiprybę, drąsą, -- rašo studijos autoriai. -- Jis yra karys mūšio lauke. Jis yra atletas, plaukikas, arogantas, boksininkas, smarkus girtuoklis, nepailstantis meilužis... Juo idomiau yra tai, kad toks būdamas realybėje, autorius siekė savo visišką vyriškumo pilnybės savo raštuose... Jis statė sau ypatingai sunkius reikalavimus. Asmuo negali, realiame gyvenime, atitikti išvaizduotam portretui. Iš čia plaukia neapykanta sau...

Apie Hemingway nusižudymą psichiatras pastebi: tai buvo aktas, kurio neatliko nei vienas Hemingway herojus.

Hemingway savižudystę, ir ankstesnieji apie jį rašę autoriai, aiškino, kaip autorius suklupimą ties neatsiekiamu siekiu ir kaip savo herojų gyvenimiškosios filosofijos išdavimą.

Mums įdomi ši Yalom'ų studija netiktai Hemingway gyvenimo aiškinimu, bet ir toli siekiančiomis prielaidomis: koks glūdi rašytojo pasąmonėje ryšys su jo herojais?

Pastebėtas rašytojo polinkis imti arba nuolat grįžti prie jo tipo herojaus. Taip ir mūsų literatūroje yra idomus Vinco Krėvės ryšys su kunigaikščiais galiūnais. Fiziškai būdamas mažo ūgio, gal būt, Krėvė instinktyviai linko į fizinės jėgos apoteozę? Kontrastui savo kabinetiniam

gyvenimui, jis siautėjo kunigaikščių kovų lauke ir intrigu pripildytose jų pilių menėse. Maironio subtylios strofos apie meilę aiškiai rodo pastangą išsiveržti iš askeitinės realybės. Istorinės B. Sruogos dramos išveda gyvenimiškąją autorius filosofiją iš universiteto auditorijų. Brooklyno tvaikė Kl. Jurgelionis siautulingai žaidė su jūra ir mergomis. Vyduņas personifikavo save su astraliniu kūnu...

Tai, aišku, probėginiai metmenys, kuriuos provokuoja amerikinių psichiatrų naujoviškas pozelgis į autorių ir jo herojų pareinamumą nuo autoriaus gyvenimiškosios filosofijos. Yalom'ai nori įrodyti, kad Hemingway kūrė savo herojus tipus, kuriais jis norėjo būti.

Būtų idomos ir lietuvių psichiatrų arba psichologų studijinės minties pratiesimas į lietuvių literatūrą. Tai būtų naujos prielaidos ir naujas metodas atskleisti lietuvių literatūros rašytojus. (j)

PAGALVOK

Jūs visada liksite jaunas jei gyvensite garbingai, dirbsite neperstengdamas, miegosite pakankamai, valgysite palengva, gersite su saiku ir ... meluosite apie savo amžių.

• Nepasitenkinimą dažniausiai sukelia nemūsų reikalai, bet mūsų norai!

• Jei vis dar galvojate, kad jūsų vaikai nežino pinigų vertės -- pamėginkite jiems duoti tik 10 centų!

• Padarytos klaidos į mus veikia dvejopai: vienas jos sunaikina, o kitas -- palieka protiniais.

• Yra daug geriau pamatyti vieną kartą, negu girdėti tūkstantikartų!

• -- Ar tu meldiesi prieš valgį?

-- Beveik niekad, nes mano mama yra gera vyrė.

Paruošė V.Š.

Ar mylimas žmogus yra toli?

Tolimos distancijos paskambinimas telefonu gali greitai panaikinti atstumą! Jūs neprarandate brangių minučių suartėjimui, jeigu pats išsuksite reikalingą numerį.

Ir tai yra lengviau, negu galėtumėte pagalvoti.

Išsukit skaičių 1.

Po to Area Code numerį, jei jis kitas negu jūsų.

Ir telefono numerį.

Ar esate neužtikrintas Area Code numeriu kituose miestuose ir smulkesne informacija? Tokiu atveju telefono abonentų knygoje pirmoje dalyje rasite visas detales.

Turėkite malonų pasimatymą!

Ohio Bell

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖ VENEZUELOJE

JURGIO BIELIŪNO TESTAMENTAS

Sekmadienį, liepos 4 dieną, čiurlioniečiai koncertavo Caracase. Dvi dienas prieš tai, skambino man Jurgis Bieliūnas telefonu. Sakė, jog mūsų kapelionas, kun. Perkumas, jau seniau prašęs, kad čiurlioniečiai atsilankytų lietuviškuose šv. Kazimiero namuose. Jie ten atvažiuos pietų metu. "Būtų gera, kad šeiminkės paruoštų lietuviškų valgių. Tegu atneš kas ką gali, žinai, kaip lietuvis lietuviui".

Lietuvis lietuviui. Paliegsiu, švelniu balsu ištarti žodžiai ištigo man atmintin. Šiandieną, Bieliūnai mirus, man išrodo, kad šie du žodžiai apibūdina visą jo gyvenimą: lietuvis lietuviui.

TEMPE, NEŠĖ, KIEK GALĖJO

Caracase lietuvių yra tiek maža, kad pavalgydinti šimtą čiurlioniečių buvo nelengva užduotis. Kiekvienai šeiminkai išpuolė pagaminti nemažas kiekis maisto.

Mama man pasakojo tokią vaizdą. Sako, išgirdusios, kad reikės čiurlioniečius pamaitinti, nusk-

JURATĖ DE ROSALES
Dirvos spec. korespondentė
Venezueloje

bėjome mudvi su teta Re ne į turgų. Pakeliui sutikome ponį Vaisiūnienę, išbalusią, išsigandusią, nes išėjus iš namų ją tikėsi užpulti juodukas su motociklu. Išgelbėjo pravažiuojanti mašina. Ji irgi ėjo į turgų. Turguje susitikome su poniu Kriščiūnienę, -- ta vos paeina, apraišiotom kojom, ir velka didžiulį maišą. Kiek toliau matėme ponį Lesiūnienę su dukra Aldona. Visos rūpinosi, kad maisto reikia daug, nes kitaip neužteks. Tuo pat metu kai mama kalbėjo, pas mane visuose puoduose, kiek namuose turėjau, virė košelena.

Ponia Nelsienė pristatė 24-rias cocacola bonkų dėzes. Ponas Kriščiūnas atgabeno specialų šaldytuvą. Be ypatingo susitarimo, savaime ilgamečio įpročio keliu, maisto tiekimui vadovavo igudusi ponia Klovienė. Sekmadienį moterys apkrovė stalus ir laukė čiurlioniečių. Šie atvykę valgė, gėrė ir gyrė, ir -- svarbiausia --

ačiū Dievui visko užteko

KUNIGAS ANTANAS
PERKUMAS

Venezuelos kolonijos kunigas kapelionas, sa- lezietis, pasitikęs čiurlioniečius aerodrome, aplankęs juos Maracay mieste, staiga susirgo ir buvo išvežtas į ligoninę. Čiurlioniečiams atsilankant į jo rūpesčiu statytus lietuvių namus, jis, deja, pietuose dalyvaui negalėjo. Širdgėlos jam dėl to būta nemaža.

Kažkas sugalvojo, kad čiurlioniečiai gali palikti kun. Perkumui jų visų pasirašytą sveikinimą. Tai buvo įvykdyta.

PIETIEČIŲ
NUOŠIRDUMAS

Lietuvių namų salė čiurlioniečiams ir mums buvė per maža. Nebetilpome, grūdomės vienas ant kito, stumdėmės tarp stalų. Šioj maišaty, netikėtai įžengė jaunų venezueliečių būrys. Jie įėjo su savo tautiniais instrumentais, dainuodami būdingą serenadą čiurlioniečių garbei. Tai buvo mums visiems dide-

lė staigmena.

Venezueliečių choras padainavo čiurlioniečiams keletą Venezuelos liaudies dainų. Šį kartą, čiurlioniečiai jiems atsakė tuo pačiu šūkiu, kuriuo jau daug kartų jie patys buvo bisuojami koncertuose: "Otra! Otra!" Įdomu buvo tai, kad staigmena buvo pačių venezueliečių sugalvota, belietuvių žinios.

Panašių nuoširdumo žestų iš venezueliečių pusės buvo daug. Štai Caracaso koncertui pasibaigus, jauni venezueliečiai susimetė į artistų rūbines ir dainavo ispaniskai skautų atsisveikinimo dainą. Ar vėl, pamenau, kai nejaunas pulkininkas, Karininkų Ramovės viršininkas, bėgdamas vijosi išvažiuojančią Mikulskių mašiną su keiliais rinktiniais tropikų vaisiais abejose rankose. Jam kažkas iš lietuvių pasakė, kad clevelandiečiai tokių vaisių nepažinoję ir jis norėjo juos padovanoti. Vaisiai buvo iš Ramovės sodo. Vėlgi, valdiškos televizijos montažo viršininkas.

• Rugsėjis yra Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Kiekvienas prašomas atlikti savo pareigą Bendruomenei, — sumokėti solidarumo įnašą.

kas pasirūpino naujai perdažyti parko scenos grindinį, specialiai čiurlioniečių spektakliui: "Tai mano dovana" -- man pasakė.

NELAIMĖS IR
NUOTYKIAI

Buvo ir priešingi atvejai. Vienas čiurlionietis pamiršo akinius TV rėbinėj ir... daugiau jų neberado. Vyrai čiurlioniečiai buvo apgyvendinti kareivinėse ir kentėjo dėl jiems labai neįprasto tropikinio maisto. Mergaitės turėjo tik du vonios kambarius visoms.

Buvo ir netikėti nepasisekimai. Po pasimaudymo jūroje, mergaičių plaukai pažaliavo.

Atvažiuojant antrai čiurlioniečių grupei, maitinėj susimaišė čemodanai. Viena čiurlionietė gavo lagaminą su staltiesėmis ir vyriškais drabužiais, o josios bagažas su tautiniais rūbais atsidūrė pas kitą keleivį, italą. Kol viskas paaiškėjo, kol čiurlioniečiai nuvažiavo iš aerodromo pas italą į namus atsikeisti čemodanais, pastojė pusiaunaktis. Per tą laiką, savo maši-

noj juos vežantis Dras. Dambrava pasimetė su kitomis lietuvių mašinomis. Kai jis atvyko į Maracay miestą jau buvo 3 val. ryto. Neturėdamas nei vieno lietuvio adreso, nežinodamas kur važioti, Dr. Dambrava įsuko į daugiau apšviestą šoninę gatvę, pastatė mašiną prie vieno namo, ir nutarė jie visi snūstelti mašinoje iki ryto. Auštant, kažkas iš jų išžiūrėjo ant priešais stovinčio namo Gedimino stulpus. Dr. Dambrava pasibeldė. Pro langą atsiliepė iš miego prikelta moteris. Dambrava klausia, gal čia lietuviai gyvena. Moteris sako, taip. "Gal žinote, kur gyvena ponai Bieliūnai?". Moteris atsakė: "Čia. Aš esu Bieliūnienė". Dr. Dambrava pas Bieliūnus niekad nebūvo buvęs, jų adresonežinojo.

(Bus daugiau)

RN'S AND LPN'S for afternoon shift, modern newly acquired nursing home in Northwest Suburb, non-profit community agency, offering excellent salary, fringes, medical coverage and working conditions. 313-933-6190 for appointment. (67-70)

ŠALTAS LAIKYMAS

Šis patogus 12-os paketas iš tikrųjų yra vienkartinis šaldytuvas. Jis talpina dvyliką dėžučių gero Stroh's alaus. Jeigu jūs atšaldote paketą, alus viduj išlieka valandomis šaltas.

Ir kada jūs išbaigiate alų, paketas pasitarnauja sudėti tuščioms dėžutėms išmetimui. Išmėginkite Stroh's beledį šaldytuvą šį savaitgalį. Ir tikrai jis būna šaltas.

VIENAS ALAUS MĖGĖJAS KITAM

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT, MICH. 48226

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Šių metų abiturientai

Šie abiturientai bus pristatomi lietuvių visuomenei Trečiajame Rudens baliuje spalio 9 d. Clevelande.

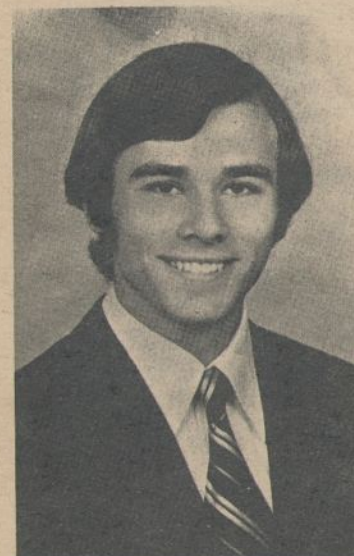
Zilė Snarskytė — Kent State Universitete studijuos komercinį meną.

Ramūnas Švarcas baigė trečiuoju mokiniu gimnaziją. Studijuos Case Western Reserve fiziką.

Liucija Vasiliauskaitė — Cleveland State Universitete studijuos socialinius mokslus.

Almis Juozas Stempušis — Kent State Universitete studijuos teisę.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vysk. M. Valančiaus lituanistinėje mokykloje užsiregistravo apie 70 mokinių. Rugsėjo 18 laukiame daugiau mokinių, nes praeitą savaitgalį vykusios sporto žaidynės sutrukdė mokyklos darbą. Primenama tėvams, kad į vaikų darželį priimami vaikai nuo 4 metų amžiaus. Vaikų darželyje dar yra 5-7 vietos, todėl prašom paskubėti registruoti vaikus. Taip pat norintieji mokintis kankliuoti turi užsiregistruoti rugsėjo 18 d. Tėveliai prašomi pasirūpinti, kad vaikai praneštų apie tai mokyklos vedėjui.

• ŠV. KAZIMIERO lituanistinė mokykla jau pradėjo darbą. Mokyklai vadovauja Pr. Karalius. Veikia 10 skyrių ir vaikų darželis. Tėvai kurie dar nespėjo savo vaikų užregistruoti tai gali padaryti šeštadienį, Naujosios Parapijos mokykloje nuo 9 iki 12 val. Dėl informacijų galite kreiptis pas mokyklos vedėją Pr. Karalių telefonu 321-2526 arba Romą Apanavičių telefonu 531-6995.

• Pedagoginiai Lituanistikos kursai darbą pradeda rugsėjo 23 d. ketvirtadienį, 6:45 v. v. Naujosios parapijos mokyklos patalpose. Naujieji klausytojai registruojasi pas kursų direktorių V. Kavaliūną, telef. 486-5512.

TRADICINIS LAUŽAS

Neringos, Pilėnų ir Klai-pėdos tuntų tradicinis laužas įvyks š. m. rugsėjo 18 d., 6:30 v. v. p.p. Kijauskų sodyboje. Važiuoti Lakeland Freeway Painsville miestelio link, pasibaigus greitkeliui, važiuoti 20 keliu North Madison link iki McMackin Road (kairėje pusėje bus Gulf gazolino stotis), sukti kairėn ir prie trečio namo sukti dešinėn — p.p. Kijauskų sodybon. Stebėkite ženklus ir bus labai lengva surasti laužavietės vietą. Visi skautai ir skautės dalyvauja uniformuoti.

Kviečiami visi tėveliai, rėmėjai ir bičiuliai praleisti porą valandų gamtoje ir įsijungti į skautišką didelę šeimą prie laužo.

Eglė-Marija Janavičiūtė — Western College, Oxford, Ohio studijuos chemiją.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS vakarinėje Clevelando dalyje. Dėl sąlygų prašom skambinti telefonu 941-7758.

Solistė Vanda Stankienė

PETRAS MAŽELIS — "IŠKILMINGO TREJINIO" BALIAUS DAILININKAS

"Man of many talents" 1971 m. rugsėjo 14 d. numeryje rašo Cleveland Press. Laikraščio straipsnis, kuriame talentingu asmeniu-lietuviu miesto visuomenei pristatomas mūsų menininkas, liečia Clevelando prekybos namų "Higbee" ruošiamą metinį festivalį. Šio festivalio vienas iš planuotųjų ir vykdytojų yra P. Maželis.

Savo sceninę veiklą Petras pradėjo dar Lietuvos teatruose, tęsė Vokietijoje ir stipriai išvystė Amerikos žemėje. Jis aktorius, dainininkas, režisierius, dekoratorius. Jam pažįstamas šokio menas, chorų, ansamblių sceninė disciplina, opera. Jis dažnas talkininkas organizacijoms, ruošiant sceninius pastatymus suvažiavimuose, stovyklose.

Šiais P. Maželiui skirtais keliais žodžiais noriu priminti Grandinėlės "Iškilmingo trejinio" balių, kurio teatrališkas apipavidalinimas — dekoravimas taip pat priklauso jo talentui. Tai vėl nauja P. Maželio — menininko darbo sritis, kuri grožio jėga, nuotaika tarnauja lietuviškai ir, Cleveland Press liudijimu, visai šio krašto amerikiečių visuomenei. Rezervacijos stalams ir pasikvies vietoms jau priimamos.

Grandinėlės "Iškilmingo trejinio" balius įvyks 1971 m. spalio 23 d., 7.00 v.v., šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia grupės Tėvų Komitetas. L. Sagys

PARDUODAMAS NAMAS, prie E. 185 gatvės arti Nauj. parapijos bažnyčios. Mūrinis, 6 kambarių, su saulės veranda, 18204 Hiller Ave.

GEORGE KNAUS
Real Estate
819 East 185 St.
Tel. 481-9300

ISPŪDINGA LIETUVIŲ NAMŲ STATYTOJŲ PAŽANGA

Gausiame organizacijų atstovų bei paskirų veikėjų susirinkime rugsėjo 9 d. laikiname Lithuanian Village name paaiškėjo džiuginančios energingo ir skubaus veikimo pasekmės.

Finansų komisijos pirmininko J. Malskio ir artimo bendradarbio Z. Dučmano — esmingi pranešimai suteikė vilties, kad artimiausioje ateityje (skaičiuojant net savaitėmis) tikrai pasieks didingą tikslą. Kapitalas auga dideliu greičiu. Jeigu 30,000.00 dol. įnašų surinkta numatytųjų įvardu, tai drąsiai tvirtinama, jog ir 100,000.00 dol. suma statybos pradžiai bus pasiekta neveluojant. Įmantrių veikėjų skaičius jau išaugo iki 32. Gražu, kad šioje talkoje turima moterų irgi. Norima aplankyti beveik visus Clevelando lietuvius.

Susirinkimo proga prisidėjo dar du stambūs akcininkai — po tūkstantį dol.: dr. J. Skrinska ir J. Duleba. Mažesnis sumomis kasdien prisideda gausūs palankių bendrininkų skaičiai. Tad jau tikima, jog nereikės laukti porą metų. Geros kloties stebuklingiems pasiryželiams. Tokia pat sparta ir tokia pat sėkmė.

Vladas Braziulis

REMKIME ŠERIFĄ RALPH E. KREIGERĮ — LIETUVIŲ IR JAUNIMO DRAUGĄ!

Sekmadienį, rugsėjo 26 d. nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro, Berea Fairgrounds įvyks nepaprastas pasiūlymas vaikams ir suaugusiems su vakarietiška programa, įvairiausiomis pramogomis, puikiu maistu, pasiūlymiais karietomis, jodinėjimais — visa tai tik \$10.00 asmeniui. Vaikams iki 12 metų vel-tui. Šią šventę rengia R. E. Kreigerio Draugų Komitetas. Šventės pelno dalis skiriama šerifo kovai prieš narkotikų plitimą jaunimo tarpe. Dėl smulkesnės informacijos ir bilietų skambinkite po 6 v. v. Jūratei Balašaitytei telef. 382-4997.

• Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyrius rugsėjo 24 d., penktadienį,

DIRVOS RUDENS BALIUS

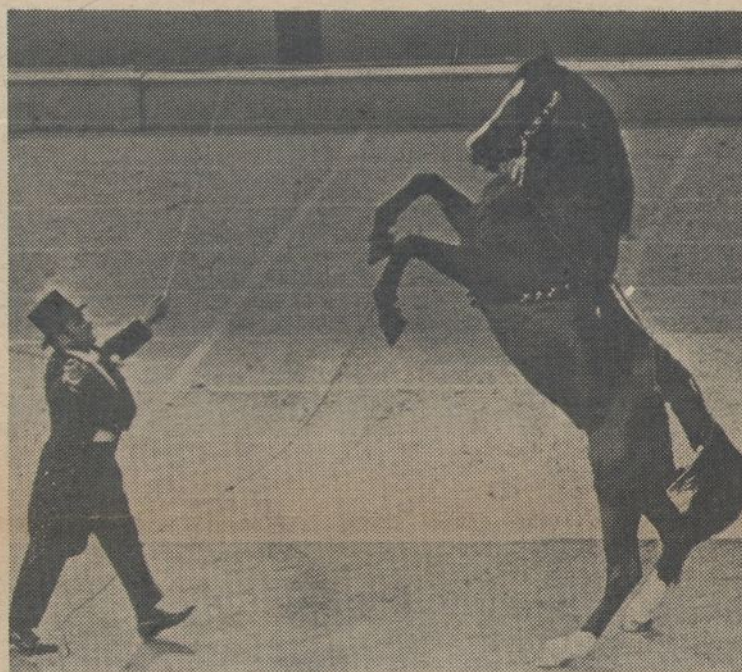
1971 m. rugsėjo 25 d.
ŠV. JURGIO PARAP. SALĖJE
Pradžia 7:30 val. vak.

Automobilių aikštė bus policijos saugoma.

Programoje:

Solistė VANDA STANKIENĖ ir
NEO-LITHUANIA orkestras.

BILJETAS ASMENIUI 9 DOLERIAI. BUS DUODAMA KARŠTA VAKARIENĖ, KAVA, PYRAGAČIAI IR GĖRIMAI. VIETAS PRIE STALŲ PRAŠOME IŠ ANKŠTO REZERVUOTIS PAS K. KARALĮ, TEL. 462-2419, J. MOCKŲ, TEL. 681-5295, V. STUOGĮ, TEL. 486-2387, ARBA DIRVOJE, TEL. 431-6344. STALAI 10 ASMENŲ.

Kopenhagietis plk. Trevor Bale demonstruoja šokį su arabišku žirgu Solomon Cleveland Public Auditorium spektaklyje "The Wonderful World of Horses".

8 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose rengia šokius jaunimui. Dalyvaus ir latvių studentai.

MONTREALIO BALETAS ATVEŽE "TOMMY"

Les Grands Ballets Canadiens iš Montrealio atvyko į Clevelandą ir duoda pastatymą "Tommy" Cleveland Music Hall nuo rugsėjo 15 iki 19 d. Šeštadienį ir sekmadienį bus dar popietiniai spektakliai.

Balete dalyvauja 50 šokėjų su išpūdingais šviesos efektais ir originaliu muzikos perdavimu.

Baletą "Tommy" vėta pamatyti kiekvienam tėvui su vaikais. Tai geriau leis suprasti generacijų skirtumą ir parodyti, kad šokiai ir muzika gali apjungti generacijas supratime ir ideologijoje.

Bilietai nuo 6 iki 4 dol. gaunami Convention Center kasoje ir Richman Brothers krautuvėse.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Šv. Jurgio parapijos klebonijai Clevelande reikalinga šeiminkė. Dėl sąlygų skambinti klebonui kun. B. Ivanauskui, telefonu (216) 431-5794.

PARDUODAMAS NAMAS

Euclide, East 200 St., savininkas parduoda namą, 3 miegamieji, kolo nialinis, rūšys, 2½ automob. garas. Tel. 481-3183.

PASAULINIS ARKLIŲ SPEKTAKLIS

Nuo rugsėjo 16 iki 19 d. Cleveland Public Auditorium vyksta nepaprasto grožio jodinėjimo spektaklis.

Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gaunami Convention Center kasoje ir Richman Brothers krautuvėse.

Nepraleiskite progos pamatyti šį gražų spektaklį. Šeštadienį po pietų vaikams, iki 12 m. amž., spektaklio bilietai pusė kainos.

M A L E

TURRET LATHE

Set up and operate, must have job shop experience, minimum 7 years. A 3-day weekend every weekend with our 4-day, 10-hr. plan. Company benefits.

MCM
1432 EAST 47 ST. 881-1280
CLEVELAND, OHIO
(69-70)

PERFECT POSITION OPEN

Would you like to work for the most progressive motor repair company in the country? Have opening for superintendent with experience required, in AC, DC, single phase and electrical apparatus repair. Shop presently has 7 electrical repair men. For information write

ROMANOFF ELECTRIC MOTOR SERVICE

P. O. Box 64,
Defiance, Ohio 43512
419-782-9231
ask for Orlo McKean
(68-72)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIAI RESPUBLIKONŲ DELEGACIJOJE PAS VICEPREZIDENTĄ SPIRO AGNEW

JAV viceprezidentas Spiro Agnew Baltuose rūmuose spalio 10 d. priėmė Respublikonų Tautybių Tarybos Centro Valdybą ir komisijų pirmininkus.

Šioje delegacijoje dalyvavo ir du lietuviai: prof. dr. Jonas Genys iš Washingtono ir Kazys Oksas iš Chicago. Dr. J. Genys yra Amerikos Respublikonų Tautybių Tarybos vykdomasis sekretorius. Taip pat jis yra Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis Washingtono.

Šios audiencijos metu dr. J. Genys įteikė viceprezidentui ALTO memorandumą mums aktualiais reikalais.

K. Oksas yra Illinois valstybės Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininkas ir taip pat vadovauja Respublikonų Tautybių Tarybos Taisyklių Komisijai.

Amerikos Respublikonų Tautybių Taryba yra sudaryta iš 35 tautų atstovų ir turi virš 1000 klubų visoje Amerikoje.

"ŽMOGAUS VYSTIMASIS IR APLINKOS KAITA"

Tokia tema skaitys paskaitą fil. dr. Ina Užgiriene Akademių Skaučių Draugovės suvažiavime ir ASS Atlanto rajono metinėje šventėje š. m. spalio 9 d. Shrewsbury, Mass., Maironio salėje.

Sekmadienį, spalio 10 d., ji dalyvaus diskusinėje temoje — "ASD programa ir moterų teisės: auklėjimas lygybei ar antraeilėms pozicijoms?"

Dr. Ina Čepėnaitė-Užgiriene yra baigusi Illinois Universitetą Urbanoje 1957 m. Toliau tęsė studijas tame pat universitete ir gavo daktaro laipsnį psichologijoje 1962 m. Šiuo metu dėsto kaip asociate professor vystymosi psichologiją Clark Universitete.

Bendradarbiauja profesinėje spaudoje, profesiniuose suvažiavimuose ir, kiek laikas leidžia, lietuvių spaudoje.

Studijų metu buvo aktyvi ASD narė, vėliau FSS narė.

ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS DAINAVOJE

Detroito Moksleivių Ateitininkų Karaliaus Mindaugo kuopa ruošia studijų dienas, spalio 22, 23 ir 24 dienomis Dainavoje, Manchestere, Mich. Diskusijų tema — "Penki stulpai ateitininkijos aikštėje". O tie 5 "stulpai" yra 5 programoje numatyti pokalbiai: apie tautiškumo, inteligentiškumo, visuomeniškumo, katalikiškumo ir šeiminkiškumo principus. Po pokalbių bus talentų, literatūros, savos kūrybos pasirodymai ir links-mavakaris. Nors visoms ateitininkų kuopoms yra pasiūsta pakvietimai, bet šiuomi kviečiame ir tuos pavienius ateitininkus, kurie pakvietimų negavo. Dėl daugiau informacijų skambinkite sekančiais telefonais: Saulius Jankauskas (313) 537-0103, Paulius Kuras (519) 969-6131, Dainava (313) 428-8919.

• ŠALFASS-gos GARBES TEISMAS, vadovaudamasis Sąjungos statutu bei rinkiminiais nuostatais, skelbia ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBOS ir REVIZIJOS KOMISIJOS rinkimus.

Kandidatai į Centro Valdybą ir Revizijos Komisiją gali būti kiekvienas ŠALFASS-gos narys, nenusižengęs sportinės drausmės nuostatomis, registruotas sąjungoje kaip sporto darbuotojas, kūno kultūros mokytojas, aktyvus sportininkas ar narys, rėmėjas ir nejaunesnis kaip 21 metų.

Kandidatus nominuoti gali: 1. ŠALFASS-je registruoti sporto klubai, 2. Sporto Apygardos, 3. Neorganizuotos teisėtų rinkėjų grupės, surinkusios nemažiau kaip 10 teisėtų rinkėjų parašų savo siūlomam kandidatui ar kandidatų grupei paremti, 4. Patys kandidatai ar kandidatų grupės asmeniškai surinkę

VIRŠUJE: Korpl Neo-Lithuania suvažiavimo dalyviai Dainavoje. R. Dilbos nuotrauka

nemažiau kaip 10 teisėtų rinkėjų parašų savo kandidatūrai paremti.

Kiekvienas kandidatas turi duoti raštišką sutikimą būti nuominuojamam.

Visi nominavimo kandidatų sąrašai prisiunčiami ne vėliau 1971 m. spalio mėn. 10 d. ŠALFASS-gos GARBES TEISMUI, c/o Jaroslavas Kepenis, 20 Pilgrim Dr., Groton, Conn., 06340. Telef. (203) 446-1404.

• Alfredas ir Astra Šalčiai (dvynukai), pramoginių dainų dainininkai, iš Vokietijos atvyksta į Ameriką. Vienintelis koncertas lietuviams bus rugsėjo 19 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Astra ir Alfredas, būvę Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai, Margočio rengiamam koncertui turi parėngę platesnį repertuarą lietuviškų dainų. Šiemet Vokietijos plokštelių leidykla Somerset išleido jų įdainuotą plokštelę "Du geheerst zu mir", kuri susilaukė didelio pasisekimo Europoje. Dabar ruošiamą naują ilgo grojimo plokštelę.

SLA 200 KUOPA ŠVENČIA 50 METŲ SUKAKTĮ

SLA 200 kuopos 50 metų ir viso susivienijimo 85 me-

tų sukakties jubiliejinis banketas įvyks spalio 3 d., 1 val. Lietuvių Namuose, Detroito, 3009 Tillman St. Pagrindinę kalbą pasakys SLA pirmininkas Povilas Dargis.

Meninę programą atliks muz. Alices Stephens vadovaujamas trio, kurį sudaro Jonė Bobinienė, Genovaitė Mažeikienė ir Margarita Monkienė.

Jubiliejiniam banketui ruošti komitetas deda visas pastangas, kad minėjimas ir banketas kuo gražiau ir įspūdingiau praeitų ir prašo SLA narius ir visus Detroito ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti.

Vietos į banketą užsakomos iki spalio 1 d. pas Vladą Paužą "Neringos" krautuvėje, arba pas komiteto pirm. Antaną Sukauską tel. TA 6-5678.

A. Grinius

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

J. Stoškus, New Port Richey 5.00
V. Prusaitis, Stayner 1.00
M. Knystautas, Danbury 5.00
B. Motušis, Chicago 3.00
A. Andriauskis, Youngstown 1.00
V. Kriščiunevičius, Detroit 2.00
H. Gavorskas, Venezuela 6.38
A. Kušlis, Watertown 2.00
O. Mitinas, Fremont Cntr. 2.00
K. Valaitis, Mt. Brydges 7.00
V. Meilus, Madrid 5.00
A. Vaškėlis, Dearborn Hts. 2.00
M. Abromaitis, Toronto 1.00
J. Zubrickas, Kankakee 7.00
V. Dzigas, Omaha 2.00
J. Jasinskas, Ocean City 10.00
A. Gustaitis, Los Angeles 1.00
X.Y. Cleveland 5.00
V. Bačanskas, Baltimore 7.00
J. Burkus, Woodhaven 2.00
JAV LB Worcesterio Apyl. 5.00
J. Naujokaitis, Cleveland 3.00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

Alice Stephens vadovaujamas trio: Margarita Monkienė, Genovaitė Mažeikienė ir Jonė Bobinienė atliks meninę programą SLA 200 kuopos šventėje Detroito.

WANTED AT ONCE
SET UP MAN
for AUTOMATIC SCREW MACHINE
be able to set up and operate
6 SPINDLE NEW BRITAIN GRIDLEYS
ALSO
MACHINIST

experienced in all phases of job shop work—MUST HAVE OWN TOOLS.
Group insurance & profit sharing plan
DURHAM MANUFACTURING CO.
1260 West Sharon Rd. Forest Park Green Hills Area
Cincinnati, Ohio 825-4604
An Equal Opportunity Employer (67-69)

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

VLB ISTORIJA FRONTININKAMS

Lietuvių Studijų savaitėje, kurias kas vasarą Vokietijoje rengia frontininkai, buvo laikyta daug paskaitų. Neliesdamas visų paskaitų, ilgėliau sustosiu ties kun. Br. Liubino paskaita apie Vokietijos Lietuvių Bendruomenę. Kun. Br. Liubinas yra žinomas frontininkų veikėjas, ilgametis VLB narys, dvejus metus buvęs Valdybos pirmininkas ir šiuo metu vicepirmininkas. Be abejo, būtų buvę daug naudingiau ir objektyviau, jei paskaitininkas šią paskaitą būtų laikęs VLB Tarybos sesijoje 1970 m., kada Vokietijos Lietuvių Bendruomenė galėjo atšvęsti savo 20 m. veiklos sukaktuves. Deja, nei VLB Valdyba, nei jos vicepirmininkas Br. Liubinas nerado reikalingą suorganizuoti tokias sukaktuves ir tenparuošti tokią istorinę paskaitą. Bet priežodis sako, kad geriau vėliau, negu niekad. Tik apgailestautina, kad ši paskaita nebuvo laikyta 1971 m. VLB Tarybos sesijoje. Juk Tarybos nariams ir kitiems bendruomenės veikėjams bei visiems bendruomenės nariams labiausiai įdomi tokia paskaita.

Pasinaudodamas šios paskaitos sutrumpinta medžiaga, pateiksiu skaitytojams šiek tiek žinių apie VLB. Ji buvo įkurta 1949 m. Pirmoji Taryba iš 12 narių ir Valdyba buvo išrinkta 1950 m. pradžioje, Valdyba 1950 m. vasario 16 d. iš pradžių bendruomenė buvo gana gausi: veikė apie 100 apylinkių ir turėjo daug narių. Šiuo metu veikia 34 apylinkės ir yra apie 1.000 narių. "Informacijos" buvo paskelbusios, kad įstojo 1.000 narys, bet kun. Br. Liubinas mini tik apie 970 narių.

Buvo išrinktos 8 Tarybos, šiemet lapkričio 23 d. bus renkama 9-toji. Iš viso buvo išrinkti į Tarybas 56 asmenys. Garbės Teismai buvo išrinkti 22, o Valdybos ir Kontrolės Komisijos 23. Valdybose dirbo 42 asmenys, pirmininkavo 10 asmenų.

Svarbiausias Tarybų ir Valdybų darbas tai Vasario 16 gimnazijos įkūrimas ir jos išlaikymas. Tiesa, dabar gimnazija atsiskyrė ir yra išlaikoma Kuratorijos. Tačiau ir dabar VLB Taryba turi nemažą įtaką ir Kuratorijai per savo renkamus atstovus.

Plačiai paminėta paskaitoje kita kultūrinė veikla: vargo mokyklų, jaunimo ir vaikų vasaros stovyklų, įvairūs kultūriniai renginiai etc.

Nurodyti VLB santykiai su lietuviškomis darbo kuopomis, politiniais veiksniais -- VLIKu ir jo Vykdomąja Taryba, diplomatais, Balfu, ir evangelikų bei katalikų sielovadomis.

Ypatingai gaila, kad prie šios paskaitos prijungtas priedas, visa statistinė medžiaga buvo išdalinta tik Studijų savaitės lankytojams, bet nebuvo išsiuntinėta Tarybos ir visiems bendruomenės nariams, kuriems nemažiau įdomu žinoti VLB istoriją.

Todėl mums atrodo, kad ši paskaita, nežiūrint jos reikalingumo ir naudingumo, buvo laikyta ne vietoje ir ne tiems klausytojams, kuriems ji būtų buvusi dar aktualesnė ir naudingesnė.

• Vasario 16 gimnazijos naujas bendrabutis yra pradėtas statyti š. m. rugpiūčio 12 d. Pradinis kasimo darbus atliko Schwetzingeno lietuvių kuopos vyrai, kurie visą laiką yra daug dirbę gimnazijai. Šiai kuopai vadovauja VLB. pirm. J. K. Valiūnas. Tikimasi, kad pastatas bus baigtas 1972 m. vasarą. Mokiniai ir mokinės jo labai laukia.

• Antanui Jasinskiui, tautinės srovės ir bendruomenės veikėjui, kuris 1970 m. rugsėjo 28 d. netikėtai mirė Schwetzingene, š. m. liepos 23 d. Schwetzingen kapinėse buvo pašventintas paminklas. Paminklą pastatydino velionies duktė Aldona Palukaitienė, gyv. Chicagoje. Ant paminklo įrašas: Čia ilsisi Lietuvą mylėjusi širdis.

• Keli katalikų kunigai lietuviai Europoje atšventė savo kunigystės 25 m. sukaktuves. Jų tarpe ir Anglijoje gyvenantis kun. dr. Steponas Matulis, MIC. Jis atgaivino Nottingham "Šaltinį". Dabar sukaktuvininkas eina Anglijos lietuvių sielovados vedėjo pareigas.

• Nordrhein - Westfalijos lietuvių vaikų vasaros stovykla šią vasarą vyko Esslingene. Ją suruošė VLB įgaliotiniai V. Simkevičius ir St. Janulaitis.

• Skulptorius Antanas Brazdys, gyv. Anglijoje, rugpiūčio mėn. dalyvavo Londone, Alexandra Palace, didžiulėje parodoje. Apie skulptorių kataloge pateikti biografiniai ir kūrybos duomenys.

SIŪLOME ĮSIGYTI ŠIUOS VILTIES LEIDINIUS

J. Gliuda. SIMAS. Sino Kudirkos tragedija.	
160 psl.	\$3.00
E. Čekienė. KAD JI BŪTŲ GYVA: 420 psl.	\$5.00
S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai. Kietais viršeliais. 526 psl.	\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.	\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš.	\$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.	\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:
..... egz. SIMAS \$.....
..... egz. KAD JI BŪTŲ GYVA \$.....
..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ \$.....
..... egz. AGONIJA \$.....
..... egz. REZISTENCIJA \$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO \$.....

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)
adresas:
(namo numeris ir gatvė)
adresas:
(miestas ir valstybė, zip Nr.)